

MAGYAR LA

Igazgató és felelős szerkesztő:
dr. Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R. T.**
Törvénytisztelettel bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunka

as Elemér

Korai hírek az angol-francia-orosz szövetségi szerződés aláírásáról

Katonai és tengerészeti felkészülések sürgőssége dolgában egyetért a három kormány

Párizsból jelentik: Szerdán délután a francia fővárosban olyan hírek terjedtek el, hogy délelőtt Moszkvában aláírták az angol-orosz-francia szövetségi szerződést. A külügyminisztérium részéről megcáfolták ezeket a híreket és a hozzájuk fűzött különféle találgatásokat.

Hasonló cáfolatot adott ki az angol külügyi hivatal is.

Londonból jelentik: Az *Ewening News* szerint a londoni, párizsi és moszkvai kormány egyetért abban, hogy lényegesen sürgős és fontos dolog a katonai és tengerészeti kérdések megvizsgálása, hogy felkészüljenek minden hirtelen bekövetkező helyzetre a gyanus augusztus és szeptember hónapokban.

A legnagyobb olasz rendjel a jugoszláv miniszterelnököknek

Belgrádból jelentik: Az olasz király és császár *Cvetkovics* jugoszláv miniszterelnökök a Szt. Móric és Lázár-rend nagykeresztjét adományozta. A magas kitüntetést szerdán nyújtotta át a jugoszláv miniszterelnököknek a belgrádi olasz ügyvivő.

Az olasz haderők felvonulása Albániában

Rómából jelentik: A *Gerarchia* című olasz lap érdekes cikkben foglalkozik Albánia katonai megszállásának hadászati jelentőségével. Megállapítja a cikk, hogy a Kelet és Nyugat

közötti háborúk végeredményben mindig a Balkánon dőltek el. Háború esetén az olasz haderők a Vardar és Marica völgyében vonulnának fel a Boszporusz irányában s fílymódon könnyűszerrel lehetetlenné teszik a szovjet haderők számára a Földközi-tengerbe való bejutását. Az olasz hadsereg másik feladata háború esetén az lenne, hogy megakadályozza,

Ujabb robbanások a londoni vasúti állomásokon

Az angol belügyminiszter beszámolója az ír merénylők összeesküvési terveiről. — Eddig ebben az évben 127 volt a robbantó merényletek száma

Londonból jelentik: Szerdán a londoni Kingscross állomás poggyásraktárában két robbanás történt. Hét személy megsebesült, közülük az egyik súlyosan. Azt gyanítják, hogy ezt a merényletet is az ír köztársaság tagjai követték el.

Este újabb bombarobbanás történt, ezúttal a londoni Victoria-pályaudvar ruhatárában.

Többen megsebesültek. A hatóságok szigorú intézkedéseket léptettek életbe a pályaudvarok és vasutonalak környékén. A rendőrök a vasutasokkal karöltve őröködnek a Seaton-viadukt mellett, mely Anglia legnagyobb vasúti hidja.

Illetékes helyen kijelentették, hogy az intézkedést óvatosságból rendelték el. Eddig még semmi sem erősítette meg azt a föltevést, hogy összeesküvésről lenne szó.

Az angol belügyminiszter legutóbbi alsóházi beszédében, amikor az ír terror elleni hadjáratra vonatkozó törvényjavaslat került megbeszélésre, részletesen ismertette az ír köztársasági hadsereg tervét. Bemutatta a rendőrség kezére került iratokat, amelyek arról tanuskodnak, hogy az ír terroristák repülőgépek, fegyver- és hadianyaggyárak és közlekedési eszközök ellen merényleteket akartak elkövetni, fel akarták robbantani a parlamentet és a minisztériumok épületeit.

Az ír köztársasági hadsereg tagjai ebben az évben már 127 merényletet követtek el és pedig 57-et Londonban, 70-et a főváros környékén. Egy ember meghalt, ötvenöt megsebesült a merényletek nyomán. A brit bíróságok ebben az évben eddig hatvanhat ír terroristát ítélték el. A házkutatások nyomán nagymennyiségű robbanóanyagot foglaltak le.

Kivételes hatalom a kormány részére

Londonból jelentik: Az angol alsóház szerdán este második és harmadik olvasásban elfogadta azt a törvényjavaslatot, mely különleges hatalmat ruház a kormányra merényletek megelőzésére.

Amerikában a kínai területen való új osztozkodásért össze akarják hívni a kilenchatalmi értekezletet

Az angol-japán egyezmény kihatásai felől bizalmas tanácskozás volt a washingtoni szenátusban

Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok szenátusának külügyi bizottsága szerdán titkos ülésen foglalkozott *Brennberg* szenátor javaslatával, hogy az 1911. évi japán-amerikai kereskedelmi szerződést mondják fel. Bizalmasan közölték, hogy főleg az angol-japán egyezménynek az Egyesült Államok politikájára lehetséges kihatásairól van szó. Miután a bizottság tagjai további felvilágosítást kértek a távolkeleti helyzetről, a döntést még e heten megtartandó legközelebbi ülésre halasztották. Az ülés elnöke közölte, hogy az indítványt te-

vő szenátor hajlandó az indítvány egy részét törölni, nevezetesen azt, amely a kilenchatalmi értekezlet összehívását követeli annak megállapítására, hogy Japán megsértette-e a Kína területi sérthetlenségére irányuló egyezményt. Nyilvánvaló az a tény, hogy a Távolkelet helyzetében döntő változás állott be.

Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok külügyminisztere, *Cordell Hull*, szerdán hosszabb megbeszélést folytatott *Roosevelt*-tel az általános helyzetről. Hull a megbeszélés után nem adott nyilatkozatot.

Előzárta rablógyilkost temesvári rendőrség

szökött meg, munka közben,
nagyenyedi fegyházból

Temesvár. A rablógyilkosok sikerült el fognia egy tíz... nagyenyedi fegy... felé költöztek.

Frank András aradi származású rablógyilkos még május végén szökött meg Nagyenyedről, amikor országos körözést adtak ki ellene. Most a temesvári rendőrség közegeinek sikerült nyomára akadni és el is fogták a veszedelmes bűnözőt.

Frank András annakidején a hánsági Német-szentpéteren követett el borzalmas rablógyilkosságot. Abban az időben Frank András a temesvári ügyészség fegyházban valami büntetését töltötte ki Hegedüs István nevű társával és cellájukban volt elzárva egy német-szentpéterei fiatalember is. Ennek elbeszéléséből megtudták, hogy a fiatalember szülei Német-szentpéter határában egy magányosan álló tanyán laknak s egyébként is annyi mindent hallottak tőle, hogy otthonában akár becsukott szemmel is eligazodtak volna.

Amikor Hegedüs meg Frank kiszabadultak a fegyházból, elhatározták, hogy kirabolják azt a tanyát. Beállítottak volt rabtársuk szüleihez és elmondották, hogy üzenetet hoznak tőle. Beszélgetés közben aztán hirtelen előkerültek a kések, meg egy balta s a két ember nekiesett a gyanútlan házaspárnak, Kuhn Mátyás gazdálkodónak és feleségének. Mindakettőt meggyilkolták. A kettős gyilkosságnak szemtanuja volt egy kis leány, Kuhnék fogadott gyermeke, akit végül sejtően elnémitottak. Mozsártörővel vágták fejbe a kislányt s többé nem törődtek vele. Inkább azon igyekeztek, hogy elvetemedtségükben Kuhnék holttestét a szemétdombra cipeljék s ott szeméttel betakarják, aztán meg az volt a gondjuk, hogy minél többet raboljanak össze. Előkerítették a meggyilkolt gazda kocsiját és lovát s fel raktak mindent, ami a házban megvolt nekik.

A gyilkosságot csakhamar felfedezték. A Bányászati és Rendőrségi Nyomozóbizottság egész csendőrsége nyomozott a tettesek után. A kislány, akit a rablógyilkosok leütöttek, nem halt meg, csak súlyosan megsebesült. Az első időben nem is lehetett kihallgatni, de biztak benne, hogy idővel értékes adatokkal szolgálhat. Közben elfogták Temesvár közelében, Kissodán, a rablógyilkosokat. Zsákmányukkal Ujkissodára hajtottak egy nőismerősükhöz s egyizben éppen a mezőn aludtak, amikor a csendőrök felfedezték és elfogták őket. Ez még 1928-ban történt. A bírósági

tárgyalást sokáig nem lehetett megtartani, mivel Kuhnék fogadott gyermekének, akit pedig ki akartak hallgatni, nyomavesztett. A gyermeket rokonok vitték el Jugoszláviába és sokszorosa érdeklődés ellenére sem lehetett többé fellelni. Végülis nélküle tartották meg a tárgyalást. Hegedüs Istvánt, aki mindvégig konokul tagadott és megátalkodott cinikus módon viselkedett, életfogytiglanra ítélték. Frank András, akiről a tárgyaláson megállapították, hogy törvényes neve tulajdonképpen Gruber András, ezzel szemben mindent részletesen bevallott és bünbánólag is viselkedett. Tizenöt évet kapott.

Hegedüs azóta a nagyenyedi fegyházban tüdővészben elpusztult. Frank, pedig, amikor most májusban munkára vitték a városba, egy óvatlan pillanatban megszökött. Amint most előadja, sikerült. Nagyszombatra jutnia s egy Szobentől nem messzire fekvő faluban tartózkodott. Hat héttel ezelőtt aztán Temesvárra jött.

Amikor kettőjük ítélete már elhangzott, közös cellába tették őket, egy harmadik rabtársukkal együtt. Hárman aztán egy napon, kora hajnalban nagy riadalmat keltettek a fegyházban. Valahogy a tetőzetre sikerült jutniok és hevenyében készített kötelek segítségével elérték az utcát. A szökést még idejében felfedezték s a szökevényeket a fegyház közvetlen közelében elfogták.

Megbilincselve vitték át a rendőrségtől az ügyészségre. A fegyházigazgató mindjárt intézkedett, hogy a veszedelmes embert különzárkába tegyék és éberan őrizték.

Addig marad a temesvári fegyházban, amíg eljön érte a rabszállító gépkocsi, úgy viszik vissza Nagyenyedre.

Müller Lajos S. J. művei:

Müller: Szent bilincsek	55 lei
" Szerecsétek egymást	33 "
" A keresztes iskolája	30 "
" A keresztes diadala	144 "
" Harmatozások egek	130 "
" Jertek, imádjuk	42 "
" Legyeket tőkéltesek (II. k.)	35 "
" Ima és hivatal	15 "

KORDA R. T. KIADÁSA

San Giovanni éjszakája

Irta: Mihály László

Künn a San Giovanni in Laterano piazzáján fergeteges tembolással zajlott a vigasság.

Maga az ódon, hatalmas és minden szegletén mécsesekkel telihintett Szent János-bazilika épülete megbarnult falaival eskarlátfényben izzott a bennszőlő tüztől, amely a sötétlő kékségbe borult éjszakai égboltot is megvilágította.

Roppant méglyarakás lobogott a tér közepén, köröskörül pedig kisebb, fahasábköböl rakott tüzek szikrái pattogtak, rakéták sesteretek szemkápázató sziporkázással a magasság felé, pukkanásuk pillanatában rózsák, szekfűk és különböző exotikus virágok szirmai, tűzkereteket, csodálatos lényeket kirajzolva a fenti mélykékre.

Körül a palazzók ablakai, kapui tárva voltak s a környező utcák is újabb és újabb emberáradattal frissítették fel ezt a lemn a téren önfeléd vidámsággal kavargó, zsbongó karneváli maskarát öltött néptengert. Az ablakpárkányokhoz erősített vasgyűrűk részbe is haragosan füstölő fáklyákat szúrtak a paloták gazdái és kikönyökölve, mint egy theatrum páholyából, maguk is belefeledkeztek ebbe, a már gyakran látott, de mindig lekötő és új arcot mutogató Szent Iván-éjszakai hagyományos spektakulumba, Róma nagy ünnepébe.

Az „örök” város összes campanilében megszóltak a harangok, s zengő hosszas bűgásuk közben megkezdődött a röppentyűk feleikázása.

Ez volt a jel az ünnepség megkezdésére s nyomában mindenfelől áradott ide zenebonás, fékezhetetlen latin jökekedve Róma népe.

A Szent János-bazilikával szemközt levő kis palazzo első emeletén, a sarkig nyitott ablakok vasokosarába vereten két szurokfáklya lángja lobogott rőten. Fényük fantasztikus árnyékokat dobott a benti márványpadló mozaikjára. Tágas, bolthajtásos, a falakon körbefutó freskókkal díszített terem volt ez, amelynek mennyezetéről nehéz olajmécses esüingött le. Alant a fal mellett könyvektől roskadozó thékák nyújtózkodtak végig, értékes gobelinnek és festmények mutatták gazdjuk művészlelkületét, míg a papi hivatását az egyszerű imaszámoly és felette a cédrusfa feszület hirdette.

Az ablak felé tolt vacsoraasztalnál szerény estebéd maradékai előtt öregebb, papiruhás férfi ült előrehajolva. Még így, ebben a helyzetben is, sokkal magasabbnak tetszett, mint az itteni aprócska, bőbeszédű taliónok. Zord, havasi fenyő, a pirosan nevető narancsfák között. Arcsontjai mongolosan szögletesek, sötét haja az itt töltött hosszú idő alatt deresé vált, mint a Hargita teteje, barna szeme pedig mélyebben roskadva üregében úgy világított, mint a végső erejével még egyszerű felmagasló gyertyaláng.

Olykor pillantást vetett a kinti víg tumultusra és elmosolyodott. Megszokhatta és meg is szokta már az ilyesfajta scénaikat és általában az olasz életet, hiszen régen elkerült a gyulafehérvári székesegyháztól és itt működött mint San Pietro magyar gyóntatója. Rabja immár az Urbs-nak s nemcsak Szent Péter sírja, a katakombák tartották itt, hanem a magyar földre is természetesen szét-sugárzó humanizmus, amelynek ő itt éppen ennek tüzes napjánál lakozott boldogsággal. Meg-megáradó lelke ünnepnapjaiban, versezeteket is vetett pergamenre, nem magyarul, vagy az itteni köznépprofán nyelven, hanem azzal a martialis komolysággal zengő latinsággal, ahogyan a régi rómaiak disku-

Nemzeti harcra készülnek a keleti szlovákok

Eperjesről jelentik: A keleti szlovákok, akik magukat szlovjácoknak nevezik, titokban megalkotották a „szlovjác nemzeti tanácsot”. A szlovjác nemzeti tanács most kiáltványt adott ki, mely megállapítja, elérkezett az idő, hogy a szlovjácok kezükbe vegyék saját sorsuk irányítását. A kiáltvány szerint a nyugati szlovákok kegyetlenebb urak, mint a csehek voltak és ellenük minden eszközzel küzdeni kell. Különösen a Himnka-gárda ellen kell ki a kiáltvány, amely azzal végződik, hogy felszólítja a szlovjácokat, készüljenek, mert közeledik a szlovjác nemzeti harc.

A jövőben nem kell külön engedélyt váltani a seprő és törköly kifőzéshez

Nagyvárad. Saját tudósítónk. A megyei pénzügyigazgatóság annak a közlésére kért föl bennünket, hogy újabb számítások szerint a szőlő földadókénti adója nem 1708 lei, hanem 1728 lei lesz. Közli továbbá a pénzügyigazgatóság, hogy ebben az adóban nemcsak a bor adója foglalatik benne, hanem a seprő és a törköly kifőzési illetéke is, tehát a jövőben a szőlősgazdáknak nem kell a pálinkafőzéshez külön engedélyt váltani.

Utasaival együtt a Dunába zuhant egy társasgépkocsi

Temesvár. Saját tud. Az orsovai társasgépkocsi, amely Jobagie Erzsébet tulajdona s az Al-Duna mentén járja a falvakat, számos utasával a Dunába zuhant. Plavosevica község közelében hirtelen egy cigányasszony bukkant fel, aki a közleledő gépkocsi előtt át akart szaladni az uttesten. A kocsi elgázolta volna az asszonyt, ha a sofőr az utolsó pillanatban nem rántja meg a féket. Az asszony így megmenekült, de a kocsi féktörést szenvedett és heleszaladt a Dunába. Az autóbuszról, amely a part közelében a vízben maradt az utasok mind megmenekültek. Többen a zuhanás következtében kisebb zuzódásokat szenvedtek. Súlyosabban egy *Draguja* nevű levélhordó sérült meg, aki egyik karját s egyik lábát eltörte. A poggyászt, amely a gépkocsi tetején volt elhelyezve, elsodorta a Duna árja.

Igaz, hogy olaszul nem éppen közönséges költői művet alkotott a bizonyos nevezetű firenzei Dante Alighieri, ámde ő mégis nemesebbnek vélte, ha nem vulgáris nyelven, de latinul költ, mint Janus Pannonius, a dicső és mézes szavú lángész és boldogtalan sorsú főpap tette... A királyi udvar tüzének túlságos közelsége megerzselte... Ezért jobb volt neki is így távol lennie, bár örvendezett a király, Corvinus, Itáliába is eljutó virtusainak, hatalma, tudománya hírének.

Alig egy éve, hogy behúnyta a szemét Bécsben Mathias és már minden birtoklása odalett s még az ő tetemét is megháborították a székesfehérvári kriptában Miksa betörő landsknechtjei... Evról-évre rosszabb híreket hall az ideérkező papoktól, zarándokoktól és a követi jelentésekből is kiszivárogtatott olyasm, ami méltán megkeseríti. Csak a romlás betetőzését ne érje meg. Ezt a kegyet esedékl csak mindig a Fennvalótól...

Kutyája mordulása visszahökentette a jelenbe. Ott feküdt a hatalmas fehér komondor eszillog, okos szemmel figyelve gazdájára révedező mozdulatait, amint a falatot visszajettette reszkető kezéből az óntányérra.

E pillanatban feltárult az ajtó és a komondor majd feldöntötte ugrándozásával, a magasra emelt gyertyatartóval helépő idős Giacomot, aki mögött egy idegen öltözötű férfi árnyéka rajzolódott ki feketén.

— Monsignore. Ungheriából jött vendége — mondta —, ime az úr — mutatott a már eléje került zömök férfire, aki türelmetlenül legyintett s félre tolt.

— Hagyjuk öregem ezt a szertartásosságot — de azért illő meghajlással lépett a gazda elé. — Laudetur Jesus Christus... Jó estét, főesperes uram! — hangzott fel száján csengő magyar nyelv-

Llano spanyol tábornokot argentinai nagykövetté nevezte ki a spanyol államfő

Buenos-Airesből jelentik: Franco tábornok spanyol államfő Queipo de Llano tábornokot buenos-aireisi nagykövetté nevezte ki. Az argentin kormány hozzájárult a kinevezéshez.

Erről a Llano tábornokról terjesztették a francia sajtóban legutóbb azt a hírt, hogy összeesküvés miatt letartóztatták.

Kik veszítik el a román állampolgárságot?

Bucurestiből jelentik: Ófelsége II. Károly király tegnapi törvényrendeletet írt alá, amelynek értelmében elvesztik román állampolgárságukat mindazok, akik azzal a céllal távoznak el az országból, hogy kivonják magukat a katonai szolgálat alól. Továbbá elvesztik állampolgárságukat azok is, akik csalárd uton lépik át az ország határát.

A törvényrendelet még egy utolsó határidőt engedélyez mindazoknak az etnikai származású lakosoknak, akik nem kérték felvételüket az állampolgársági listákba, hogy felvételük iránti kérvényeiket benyújthassák a miniszteriumba.

A magyarországi kormány-párt fontos értekezletet tartott a parlamenti házszabályok módosításáról

Megrövidítik a beszédek idejét. — A törvényjavaslatok részletes tárgyalása átmegy a bizottságokba. Új állampolgársági törvényt alkotnak

Budapestről jelentik: A Magyar Élet pártja szerdán este értekezletet tartott. Teleki miniszterelnök a házszabály revíziójával kapcsolatban nyújtott felvilágosítást a párt tagjainak. Hangzott, hogy a házszabály-revizió nem új dolog, már Gömbös, Darányi és Imrédy is foglalkozott ezzel a gondolattal. Azért van rá szükség, mert meg kell gyorsítani a feladatok megoldását. Ezek a feladatok megsokasodtak és több részletre kiterjedő törvényeket kell hozni. Az újítás ebben a javaslatban az, hogy a parlamenti beszédeket igyekszik megrövidíteni. A törvényjavaslatoknak csak általános vitája lesz

a parlamentben, a részleteket bizottságokban tárgyalják. Megrövidülnek az interpellációk is. Tízperces idő tökéletesen elég egy interpelláció elmondására. A viszontválasz megszűnik vagyis a 60 percre kiterjedő beszéddel tíz percre zsugorodik össze. Megrövidülnek a költészetvédelmi tárgyalások is. Az új tervezet szerint minden párt, mely legalább négy parlamenti tagból áll, vezérszónokot állíthat és minden megkezdett ötven tag után egy második, harmadik, stb. szónokot. Természetesen, ha a Ház megszavazta a törvénytervezetet, az ülészakot be kell rekeszteni és szeptemberben már a módosított házszabályok szerint tartja meg üléseit a parlament.

Teleki miniszterelnök után Antal István igazságügyi államtitkár ismertette a házszabálytervezet rendelkezéseit. A tervezet felöleli azt a fontos alapelvet is, hogy interpellációt a jövőben csak közérdekű ügyben lehet előterjeszteni. A párt tagjai a tervezetet magukévé tették.

Ezután Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter ismertette az állampolgársági törvény módosítására vonatkozó javaslatot, amelyet a legközelebb a Ház elé terjesztenek. Azoknak a jogoknak és kötelezettségeknek komplexumában — mondotta, — amelyet az ország az állampolgároknak ad és tőlük megkíván, első helyen áll, hogy az illető a nemzethez tartozzék, ahhoz tartozónak érezze magát s ápolja és fenntartsa a nemzet és a közötte fennálló kapcsolatokat. Aki honosítás útján más állam polgárságát megszerzi, az elveszti a magyar állampolgárságot. Kivétel a békeszerződések határozataiból adódó eset. A visszahonosítás az új törvényjavaslat értelmében a belügyminiszter diszkrecionális joga lesz, tehát megszűnik az a helyzet, hogy a törvény a belügyminisztert visszahonosításra kényszerítse.

Ez a furcsa kép egy artista-szállóban készült, ahol Yvonne Riedjeh kigyószelídítőnő reggeli italt ad 4 méter hosszú királybójának. Mellette férje és kisleánya figyelik az óriás-kigyó itatását.

ven — remélem megismer?!... Pálfi Kristóf vol-nék Szentkatolnáról...

— Ó lelke Kristóf! — örvendezett a belső izgalomtól kissé elfejtontan — te volnál?!... Hogy megemberesedél, mióta nem láttalak... Hektor, maradsz veszteg a bőrödben?! Nézz meg az ember, milyen viháncolást visz véghez ez az állat! Ne tarts tőle ősém, nem harapós... Örül a földinek, meg-érzi, hogy ez lehetsz, mivel ő is odaváló... Jer, tedd komótossá magadat, de előbb fálnál valamit... szólok az öreg Maddalénának, hadd lás-son el...

A vendég keserves fintorba torzult arca megenyhült, s kissé sóhajta nyögte:

— Köszönöm a gondoskodását főesperes uram, jól fog esni, bár lovamra inkább ráférne az istápolás, ugyancsak el van csigázva a szegény pára... Jómagam alig tudta ide kázmálódni a sok farsangoló maskurától... Jó dőga van ennek a talián-nak! Vigadnak nagy heje-hujában, míg miunket otthon... Amint keresztül vergődtem a téren, magyar kőntösömben, engem is maskurának nézhettek bizonyára, majd amikor a főesperes uram hollétét tudakolám, kézzel-lábbal integettek, fintorogtak, nevetgéltek... Ugyan fel vala írva nekem, csak-hogy eltévedék a kinti sokadalomban. Búcsú van ma, vagy miféle, sze' elmúlt a farsang üdeje?...

— Olyasféle ez is — mosolygott a pap —, de t'ij már le, fiam... Ide a lócára, s hallasd szava-dat... Látom, képed nem sok jót ígér, de ki vele mentül namarabb! Hozzá vagyok én már edződve rosszhoz, bajhoz... Hoztál valamit az iszákod-ban?...

— Hozék, hozék, de balhírt... Meg egy üze-uetet...

— Hát csak sorjázunk.

— Biza nem szívesen állok elé vele főesperes

uram, de mit tegyek, ha így rendelé Isten!? Mer' hogy Nándorfehérvár, Magyarország végvára el-esett... Keserves ezt megmondanom, így, egy-szerű szavakkal, de hogy belül mit érzek, — azt úgyse győzőnem szóval...

A főesperes arca elhalványodott és hátradőlt székén. Pillanatokig lehúnyt szemmel ült, alighogy pihegett... Amikor megszólt, hangja fakón, élet-telennek hatott.

— Nándorfehérvár... Azt mondd: elesett... A török kezében... Jó, jó, ne szólj többet, el-hiszem... Az okok, amelyeket esmérek, nem is hozhattak volna mást... Az elnyomott pórság, az eszem-izsom pátoskodó főuraink s az a boldogtal-an gyermekkirály, aki negyvenezer aranyat képes kihajtani egy betanított söllyommadárért akkor, — amikor a végvárat katonáit nem tudja fizetni... hát ez... feneketlen önzés, széthúzás... Ti nem tudjátok, mit írt Burgio nuncius úr a Szentatyának onnan: „Hogyha őt aranyon meg lehetne menteni Magyarországot, nem akadna ember, aki ezt össze-adja...” Nil admirari! Pedig gazdagok vagyunk mérhetetlenül. A földréz kincseshányja — el-mondhatjuk — és most mindez a pogányé lesz?! Ez volt hát a híred, ez lelke elszomorítója — mormolta halkán — hadd halljam most az izene-tet...

— Ha várják a főesperes urat, hogy hátralevő idejét nyugalomban, offciális gondok nélkül...

— Hátralevő idő, nyugalom? — szakította félbe a pap keserűen — te sem hiszed ezt, fiam!... Mert mi vagyon még hátra nekem? S miféle nyu-galom sátorozhatna fölöttem otthon ezekután? Nem megyek én fiam, ha a szívem is szakad meg bele. Minek tapodjék össze török ménék az én csontjaimat?! Itt akarok én már meghalni, itt, ami-kor üt az óra... addig epélek, ecettel telt kupám

hadd édesítse meg ez a kinti örömszivajgás; ez a gyermeteglelkű önfeledtség, aztán jöhet a halál... Szomorú János-nap ez számunkra édes fiam, de mi vigadjunk a vigadókkal, ha másként nem lehet — és poharát, amelynek alján néhány csepp chianti piroslott, hozzáütötte a hazai vendég poharához — így!... ez az élet nem minden és csak az, amely utána következik az igazi... A Szűz Anya örköd-jék boldogtalan hazánk...

Künn, végső ereje lobbant fel a bíborló máglyarakásoknak és a jókedvnek. A nekiszilajodott vidámság már fáradtan pihegett, a rakéták végsőt sisteregtek.

— Ugy-e más ez, mint az otthoni? — intett ki —, de látom, fáradt, megviselt vagy, ideje lenne nyugovóra térniük... Én még írásaimmal foglalatoskodom, téged Maddaléna elvezet ágyasházadba — mondta — és áldó kézlegyintéssel elengedte a beszélőt, gyertyát tartó Maddalénával...

Ketten maradtak, ketten hallgatag. Íróasztala elé roskadt, szinte elveszve a szék mélyébe, míg Hektor, a hűséges állat lábai elé helyezkedett, bo-zontos fejét arra reányugtatva.

Lászlai János a kinti vígalmon pihentette tekin-tetét, majd lehúnyta pilláit, s a hallottakon melá-zott el. Sokáig ült így, hangtalan magábamerülé-sel, azután reszkető keze kinyúlt a kalamáris és a lúdtoll után... Könnytől elhomályosuló szeme előtt dallamos latin verssorok életeseдек meg ke-ményen, mintha márványba lennének faragva... „A humanista megírja epitaphiumát és elmegy” — mormolta írás közben és halkán citálta a perga-menen feketedő sorokat:

„Natus quod gelidum ad Istrum
Romano tegar viator urna
Non miraberis, si existimabis istud
Roma quod est patria omnium futque.”

Agyburokvérzés következtében elfelejtette anyanyelvét egy váradi szállodaportás

Nagyváradi. Saját tud. Tulajdonképpen nem történt semmi rendkívüli... A nagyváradi Irgalmasrendiek kórházába annak rendje és módja szerint fölvettek egy beteget. Beírták ezemélyi adatait: Sárk Gheorghe 35 éves, nős, biharmegyei, háji születésű lakos, foglalkozása: szállodaszolga, nemzetisége román. Abba a rubrikába, hogy: „anyanyelvén kívül beszél-e más nyelvet” beírták, hogy beszél magyarul...

A beteg, amikor a kórházba szállították eszméletlenül volt és arra való tekintettel, hogy a betegséglelyző utalta be a kórházba, a harmadik osztályon akarták elhelyezni. Sárk Gheorghe, azonban ebbe nem nyugodott bele és súlyos agyburokvérzésétől amennyire beszélni tudott értésére adta hozzátartozóinak, hogy őt a második osztályra vigyék. A betegnek teljesíteni kell a kívánságát — és mivel a második osztályon nem volt hely, befektették a 11-es számú elsőosztályú kórterembe. Felesége hozzátartozói próbálták megmagyarázni neki, hogy szerény keresetükből nem tudják fedezni az első osztály költségeit. A beteg azonban hajthatatlan maradt. Hiábavaló volt a kezelőorvos és a személyzet rábeszélése is. Mivel az első órákban beszélni alig tudott, tiltakozása jeléül fölemelte kezét:

— *Itt akarok maradni!* — Ezt jelentette a tiltakozó mozdulat.

Mikor azután egy kicsit kipihente magát, megkérdezték tőle a kórházbeliek, hogy miért ragaszkodik az első osztályhoz?

— Mit tetszenek gondolni? — felelt Sárk Gheorghe. — Hozzám látogatók jönnek és ott találjanak a zsúfolt betegszobában annyi ember között? Eljön bizonyára a pertás úr is a szállodából. Kiszülne a szemem szégyenletében, ha nem tudnám illendően fogadni...

Igy okoskodott Sárk Gheorghe — és a hoz-

zátartozók, valamint a kórházbeliek, mit tehettek mást: beleegyeztek akarataiba. Annál is inkább, mert az orvosi vizsgálat szerint kemény-agyburok vérzést kapott és zavartalan pihenésre volt szükség.

Az asszony nem érti férje szavait

Felesége minden idejét a betegágyánál töltötte. Leste a súlyos beteg minden szavát, kívánságát és ápolta, mint odaadó igazi feleséghez illik. Sárk háji születésű román ember, felesége is román asszony és csak természetes, hogy a családban mindig románul beszéltek. A férj azonban szolgálat közben sokat érintkezett magyarokkal és jól megtanult magyarul is. Az asszony is értett valamiképp, de ő nem tudott magyarul beszélni.

Eppen ezért meglepődött az asszony, amikor férje az első napok nehéz lázaihoz és aléltóságához magához tért és érthető hangon beszélni kezdett, de egyetlen szót sem tudott kiejteni románul. Erőlködött, látszott arcán, hogy szeretne feleségéhez anyanyelvükön szólni, de románul megkezdett szavai mondatai félbemaradtak és minden értelen nélkül hangzottak el... És ami szinte megmagyarázhatatlan: a született román ember, román anyanyelvű feleségéhez magyarul kezdett beszélni — és a magyar szavak, a magyar mondatok értelmese, érthetően hangzottak el ajkáról.

Az asszony mint már említettük ért ugyan magyarul egy kicsit, de beszélni úgyszólván egy szót sem tud. Ezért mit tehetett mit nem a személyzetnek az egyik magyarul tudó tagját kérte meg, hogy tolmácsolja számára férje szavait.

Az esetnek természetesen kiszivárgott a híre a kórházból és azok, akik hallottak róla különféle képpen kommentálják és magyarázzák ezt a rendkívüli tünetet.

Munkatársunk meglátogatja a beteget

Eppen látogatási idő volt, amikor benyitottunk az Irgalmasrendiek kórházának 11-es számú kórtermébe. Sárk Gheorghe a hófehér párnák közül kíváncsian fordul a belépő idegenre. Ágya mellett sötétruhás öreg falusi asszony: az édesanyja. Románul szólított meg a nagybeteg hotelszolgát és érdeklődünk hogyléte felől. Arcán látszik a betegség súlyos átmeneti időszaka. *Románul akar felelni kérdésünkre, de az első szavaknál elakad gyenge erőltetett hangja. Kimerülten elfordítja fejét...*

Most magyarul kérdezzük:

— *Hogy van? Hogy érzi magát?*

És Sárk Gheorghe válaszol érthető, tiszta magyarsággal:

— *Jobban vagyok. Miért tetszik érdeklődni?*

Elmondjuk csendesen, vontatottan, hogy miért is jöttünk. Szinte tagolunk minden szót, hogy a súlyos beteg megérthesse:

— *Csakugyan igaz, hogy elfelejtette anyanyelvét?*

— *Igen, — mondja csendesen, — valahogy a román beszéd most olyan nehéz lett... nem, nem bírom kiejteni akárhogy is akarom... és magyarul... talán könnyebb... Ugy-e tetszik érteni, amit mondok?...*

Megnyugtattuk, hogy minden szavát értjük.

Sárk Gheorghe kimerülten dől hátra párnájára. Látszik nehezeire esett ez a beszélgetés. Jobb egészséget kívánva, elbúcsúzunk tőle és

Regény ujdonságok:

Bágyi: A kiválasztottak, kötve . . .	173 lal
Tóth: Pénztár 9—2-ig, kötve . . .	202 "
Foster: Amerika álma, füzve . . .	148 "
Kenneth: Eszkanyugati átjáró I. II. füzve . . .	297 "

amíg a kórház lépcsőjén haladunk, elgondolkozunk a különös eset felett.

A kórházból a nagybeteg szállodaszolga kezelőorvosához vezet útunk. Magánrendelőjében fogad bennünket a jönevű fiatal orvos. Elmondjuk mi jártaiban vagyunk, de az orvos úr a legnagyobb sajnálattal jelenti ki, hogy a Sárk Gheorghe esetéről a legjobb akaráttal sem adhat fölvilágosítást.

— *Különleges tünet, — mondja, — de a szállodaszolga betegsége még kezdeti állapotban — és éppen az átalakulási időszakban van. Megfigyeléseink még hiányosak, — folytatja, — ezért ne haragudjon, de nem nyilatkozhatom a különleges esetről...*

Ezután az orvos érdeklődik, hogy honnan szereztünk tudomást Sárk Gheorghe betegségének rendkívüli tünetéről.

Erről viszont mi nem nyilatkoztunk...

Egy szakorvossal beszélgettünk Sárk Gheorghe esetéről. Meglepett, amikor elmondtuk neki, milyen különös tünettől jár a szállodaszolga agyburokvérzése. Meglepett, de kijelentette, hogy az orvosi tudomány már ismer hasonló eseteket.

„Rendkívüli eset — de egyáltalán nem lehetetlenség”

— *Rendkívüli tünet, — magyarázta, — azonban egyáltalán nem lehetetlenség. A beszéd idegei ugyanis oly módon helyezkednek el az agyban, hogy a legfontosabb és legelső helyet az anyanyelv idegcsomói foglalják el. Az anyanyelv idegcsomói, — azoknál az embereknél, akik több nyelvet beszélnek, — megmaradnak teljes elszigeteltségükben, azonban mellette sorokoznak azok az idegcsomók, amelyek az újonnan megtanult nyelvek kiindulópontjai, mégpedig olyan sorrend szerint, amelyen sorrendben az illető a nyelveket megtanulta.*

— *Ebben a mostani esetben, a Sárk Gheorghe esetében, az állhatott elő, hogy az agyburok egy, vagy kétoldali vérzése arra az idegcsomóra gyakorolt káros nyomást, amelyik az anyanyelv tudását összpontosítja. A nyomás folytán a betegnek megbénult az anyanyelv beszélését irányító idegcsomója. Viszont a később megtanult nyelvek, ebben az esetben a magyar nyelvnek, idegcsomói teljesen sértetlenek maradtak.*

— *Ritka eset, — fejezi be fölvilágosítását a szakorvos, — de már történtek hasonlóak. A világháború alatt magam is tanúja voltam, amikor az olasz fronton a monarchia egyik horvát anyanyelvű katonáját gránátnyomással behozták a segélyhelyre. A gránátnyomás olyan hatással volt a horvát katonára, hogy horvát anyanyelvét egyik pillanatról a másikra elfeledte és más nyelven, mint németül egyetlen hangot sem tudott kiejteni...*

Megköszönjük szakorvos ismerősünk szíves magyarázatát és elköszöntünk tőle. Azonban csak amikor már elbúcsúztunk és az orvos is eltávozott, akkor jutott eszünkbe, hogy a legfontosabb dolgot elfelejtettük megkérdezni. Még pedig azt, hogy a modern orvosi tudomány, amely minden rendkívüli esetre tud magyarázatot, vajjon képes-e arra, hogy visszaadja az egyik nappal a másikra elfelejtett anyanyelvet?

Vagy Sárk Gheorghe fölgyógyulása után újra tanulhatja anyanyelvét?

Marjalaky Tibor

A repülőtisztai pálya előnyei

A propagandaügyi miniszterium a következő közlésére kért meg bennünket:

A lég- és tengerészetiügyi miniszterium figyelmébe ajánlja a liceumot végzett, pályaválasztás előtt álló ifjak figyelmét arra, hogy milyen komoly előnyöket biztosít a repülőtisztai pálya.

A jelentkező belép a II-ik Károly királyról elnevezett bucuresti repülőtisztai iskolába és két évi tanulás után megkapják a repülőhadnagy rangot, ami olyan anyagi ellátást biztosít számukra, mint egyetlen más foglalkozás sem. Együttal megnyílik előttük annak a lehetőség, hogy fokozatosan magasabb rangokat érhetnek el és egészen fiatalon megalapíthatják jövőjüket, mert a repülőiskolában eltöltött időt is beszámítják a szolgálati éveikbe és a nyugdíj jogosultságukba.

Már az iskola első évében a repülés gyakorlásával egy időben egyéni repüléseket is végezhetnek a miniszterium által meghatározott napokon.

Mint tiszt, a rangjának megfelelő zsoldon kívül ugynevezett kezdeményezési járulékot is kapnak, amelynek a kvótája a hadnagy zsoldnak 75 százaléka. Minden jövedelmével tehát egy repülőhadnagy fizetése meghaladja a havj 12 ezer leit.

A repülés gyakorlásával egyidejűleg a tiszteknek személy és életbiztosításáról is gondoskodás történik. A repülőtisztet biztosítják bármilyen szerencsétlenség ellen és ha történetesen valami sérülés éri, kérheti, mint kártérítést, rangjának megfelelően sokszor a fizetési kvótájának százszoros összegét.

Az anyagi természetű előnyök mellett megnyílik a repülőtiszt előtt annak a lehetősége is, hogy könnyebben átkelhet az ország határain.

Tekintettel a jelentkezők nagy számára, a légügyi miniszterium úgy határozott, hogy a jelentkezők közül ebben az évben többet vesznek fel. Még pedig a repülő osztályba 100 jelentkező, míg a műszaki osztályra 25 jelentkező felvételét engedélyezték.

A felvétel feltételeit a hivatalos lap, 1939 július 10-iki számában közölte. A felvételi versenypályázati beiratkozásokat október hó 25-én zárják le. A felvételi vizsga október 25-én reggel 8 órakor kezdődik a II-ik Károly repülőtisztai iskolában, amelyen kötelesek résztvenni a jelentkezők abban az esetben is, ha a pályázaton nem vesznek részt.

Öfelsége, II. Károly király pihenő utazására indult

Bucurestiből jelentik: A Királyi Udvari Marsalli hivatal közli: Öfelsége II. Károly király tegnap este a „Lucafarul” fedélzetén pihenő utazásra indult. Edvin Craioveanu állami főellenőr tegnap Calinescu miniszterelnök jelenlétében letette az esküt Öfelsége II. Károly király kezébe. Az új állami főellenőr már meg is kezdte működését.

Grünspann merénylete ügyében a párizsi vizsgálóbíró befejezte a vizsgálatot

Párizsból jelentik: Von Rath, német követ-ségi tanácsos meggyilkolásával kapcsolatban a vizsgálóbíró befejezte a vizsgálatot s Grünspannt, a merénylet szerdán még egyszer, utoljára kihallgatta. Kihallgatás után elrendelte a gyilkosnak és annak a fegyverkereskedőnek a szembesítését, aki Grünspannak a revolvert eladta. Grünspann ugyanis azt állította, hogy a kereskedő megtöltve adta át neki a revolvert. A kereskedő viszont azt mondotta, hogy a revolvert és a töltényeket külön csomagban adta át Grünspannak. A szerdai szembesítés során a fegyverkereskedő kijelentette, hogy talán tévedett és nincs kizárva, hogy a revolvert költségre adta át.

Minden tartalékos tiszt rendezze katonai helyzetét

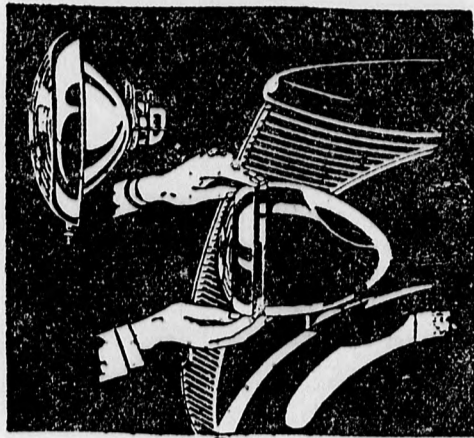
Bucurestiből jelentik: A legfőbb hadvezetőség a következő hivatalos közleményt adta ki: A legfőbb hadvezetőség felhívja az összes tartalékos tisztek figyelmét, akik nincsenek tisztában a katonai helyzetükkel, vagyis nem tudják melyik katonai egységhez tartoznak, vagy akik 1939-40-re több egységtől kaptak behívót, forduljanak a Nemzetvédelmi Minisztérium Személyi Ügyek Vezetőségé, 6. sz. tiszti irodához, ahol megkapnak minden felvilágosítást. Kérésükben ugyanakkor ki kell mutatni polgári helyzetüket és utolsó lakhelyüket. A polgári hatóságokat és magánvállalatokat ezúton hívjuk fel, hogy a tartalékos tisztek, tisztviselők katonai helyzetét ellenőrizzék és akiknek nincs rendben, azt utasítsák katonai ügyének a rendezésére. Ugyanakkor tudomására hozzuk az érdekelteknek, akiknek rendezetlen a katonai helyzetük, és nem tudják melyik egységhez tartoznak, azt át fogják adni a katonai törvényszéknek. A legfőbb hadvezetőség főnöke, katonai vezér-főnöke, tábornok adjutáns.

FL. Tanescu, sk.

Palesztinában az angolok az arabok elleni harcokban még a zsidókórházak erkélyes szobáit is igénybevevették, mint ez képünkön is jól látható.

NAGYOBB VILÁGOSSÁG

BOSCH fényező tükörrel kevés pénzért: utolérhetetlen teljesítmény!

Az eredeti amerikai tükrök behelyettesítése BOSCH fényező tükörrel — amely munkát pár perc alatt, csekély költséggel végrehajtható — jelentékenyen emeli fényezőrojának világító erejét. Ez az átszerelés nagy mértékben lecsökkenti az éjszakai utazás veszélyeit. A BOSCH fénytűkőr erős-de nem vakító-fényt ad. Kérje az Ön kocsija számára megfelelő tükröt. LEONIDA & Co. és fiókjai-nál és az ország összes szaküzleteiben.

Tíz évig készült és egyórás út végén lezuhant az első „tökéletesen” biztos repülőgép

Londonból jelentik: Tíz évvel ezelőtt egy fiatal ember jelent meg a legkitűnőbb angol repülési szakértőknél s különböző számadatokkal, — legalább is elméletileg —, bebizonyította, hogy a jelenlegi repülőgépeknek istenkísértés utazni. Ellenben, ha meghallgatják az ő tanácsát, a jövőben a legnagyobb ritkaság lesz, ha egy repülőgép le tud esni a levegőből.

Eleinte ez elölnek tartották, de nem hagyta magát.

Sorra járta a legkülönbözőbb gyárakat, minisztériumokat s bizonygatta, hogy feltalálta a „tökéletesen biztos” repülőgépet.

Végül annyira jutott, hogy komolyan leültek vele tárgyalni. Sok gyakorlattal rendelkező mérnökök gondosan átvizsgálták számításait s ennek eredményeként kijelentették: akármilyen fureszán hangzik, a fiatalembernek igaza van! De rögtön hozzátették, hogy más az elmélet és más a gyakorlat, mert hármennyire is utánszámoltak, a tervben hibát nem tudtak felfedezni. Ennek ellenére nem hiszik, hogy eigondolását a gyakorlatban valóra lehetne váltani. Magyarul a vélemény annyit jelentett: tessék az elméleti megoldást a gyakorlatban is megvalósítani s ön akkor igen nagy ember lesz.

Már ezzel az eredménnyel is igen boldog volt Nesbit Willoughby, a „feltétlen biztos” repülőgép feltalálója. Az elsőrangú szakvéleményekkel azután sorra járta a nagyobb gyárakat, több-kevesebb sikerrel s végül:

az angol hadvezetőség nyúlt hóna alá.

Tízévi küzdelem és kísérletezés után, sikerült megépítenie saját tervei szerint a korszakalkotó, újrendszerű repülőgépet.

A kísérletek a legnagyobb titokban folytak a witney-i katonai repülőtélen. A hadvezetőség figyelmé főleg azért fordult az újrendszerű gép felé, mert állítólag a levegőbeni összeütközés elhárításának módját fedezte fel, mégpedig oly módon, hogy mint amatőr repülőgéptervező, apró papír- és vázongépmoделlekkel kísérletezett. Igen bosszantotta, hogy a kis gépek állandóan összeütköztek a levegőben, ezért hirtelen támadt ötlettel valami változást csinált a szárnyakkal, s leírhatatlan öröme, ettől kezdve a kis gépek mint értelmes lények, kikerültek egymást.

Nem volt más hátra, mint a gyakorlati találmány tudományos, illetve technikai magyarázatát megtalálni s azután ezt az elvet a nagy gépekre átvenni.

A megoldás több, mint nyolcévi munkájába került, de végre sikerült. A gép elkészült, s múlt hétfőn tartották az első próbarepülést. Az új gép több mint egy órahosszat volt a levegőben. Kitűnően teljesítette az előírt feladatokat s mindössze az egészen alacsony repülésnél ingadozott egy kicsit, valamilyen jelentéktelen műhiba miatt. Ezt kijavították s most végeztek vele az újabb kísérleti

repülést. Willoughby-jal együtt felszállt Hugh O'Leary, a katonai repülőter kiképző osztályának a főparancsnoka is. A gép

megint egy órahosszat keringett a levegőben, s azután hirtelen, minden átmenet nélkül, — a világ „legbiztosabb” repülőgépe, mint egy darab kő lezuhant a földre.

Mind a két utas, a feltaláló s az ellenőrző katonai szakértő meghalt. Szegény Nesbit Willoughby, tíz évben keresztül megszakítás nélkül dolgozott, csak azért, hogy saját találmányú „tökéletes” géppel együtt két órai repülés után elpusztuljon.

A szerencsétlenség nagy részvétet és megrökönyödést váltott ki a szakkörökben. Azonban nagyon korai volna a találmány sorsa felett egy közlegyintéssel napirendre térni. A gép katasztrófája nem jelenti egyúttal a találmány bukását is,

mert akik ismerték a gépet és a szerkezetét, most, a sajnálatos szerencsétlenség után álltak ki igazán mellette.

Többek között G. Stubbley, az eastbourne-i repülőklub vezetője, amikor a szerencsétlenségről értesült, kijelentette, hogy meggyőződés szerint a találmánynak korszakalkotó szerepe lesz a repülés történetében.

— Igazi sorsdráma — mondta többek között, — hogy ez a zseniális fiatalember egy kis hiba, vagy repedés folytán közvetlenül világraszóló diadala előtt elpusztult. Csak kisebb technikai hibáról lehet szó, mert a találmány tökéletes volt. A kormány szakértői, valamint Anglia összes nevesebb repülői látták ezt a meglepő gépet s megcsodálták hihetetlen pontos engedelmségét. A gép szerencsére nem pusztult el annyira, hogy a szerencsétlenséget okozó hibát a szakértők ne tudnák megállapítani. Ne felejtjük el, hogy az első repülő is életével fizetett merészségéért. A tömeg nevetett rajta s mint elrettentő példát állította bukását a nagyratörők elé. A kezdetleges tákolmányból azóta acélmadár lett s — Amerikából egy nap alatt repülünk Európába... (B.)

Fattinger—Solymoss O. S. B.:

Tanítt az élet

Rendszeres, modern, az életből vett eseményekből összeállított kitűnő példatár. Fattinger hitoktató nagyszerű példatára I. és II. kötetének legkitűnőbb példából állította össze Solymoss bencés tanár hatalmas 300 oldalnál terjedelmesebb kötetét. Egyházi szónokok, hitoktatók számára elsőrendű segédeszköz. Ara kartonkötésben 244 lei

Józseffalváraért

*

Az ezer lelket számláló Csikzsögöd példát mutat! Csikszeredának ez a kis elővárosa hatezer-háromszázötven lei pénzádományt juttatott el lapunkhoz a józseffalviak felségélyezésére és ezen kívül sok és értékes természetbeli adományt gyűjtöttek ott össze. Ki kell emelnünk Csikzsögödnek ezt az önmagát felülmuló áldozatkészességét, mert egyrészt példaadásul szolgálhat, másrészt nem lehet fölötté könnyes meghatottság nélkül napi-rendre tenni. Lelkes férfiak és fiatalok — Koscsisák István, Vorzsák Lajos, ifj. Bartha Gyula, ifj. Demény Lajos és Kozán Erzsébet — egyetlen nap alatt gyűjtötték össze ezt a tekintélyesnek mondható összeget, s a földhözragadt szegény nép, talán a legszükségesebbet vonta el önmagától, amikor testvéri szeretettel sietett felajánlani segítő jobb-ját és áldozatkészességét.

Csikzsögödnek Józseffalvára tett áldozathozatala ne csak azoknak az áldozatkészességét indítsa meg, akik talán megfeledeztek mindeztideig sorssújtotta bukovinai testvéreinkről, de minden időben álljon példaképpen a kisebbségi sorban élő magyar társadalom előtt, ha valahol segítségre, áldozatkésziségre van szükség. „Nem sok az egész” — írják a csikzsögödiek — „de olyan jószívvvel, annyi szeretettel adjuk, mint két drachmáját az evangéliumi asszony, hogy legalább ennyivel mi is hozzájáruljunk a testvéri vigasztalás nagy munkájához”.

A csikzsögödi adományokat egyébként László Dénes káplán juttatta el lapunk szerkesztőségéhez, aki maga is lelkes tevékenységet fejtett ki a gyűjtés körül.

A mai adományok nyugtázása alkalmával külön meg kell még említenünk Wieland János római-széki plébános járadóságát, aki kétezer leit gyűjtött, továbbá a lapunk 23-i, 25-i, illetve 27-i, számában már nyugtázott gyűjtések közül ki kell emelnünk a következőket: Finta Antal plébános Nyujtód (Háromszékmege) gyűjtése 1354 lei. Barna József plébános Batik (Szatmármegye) gyűjtése 2205 lei, Lukács Imre esperes-plébános gyűjtése Torna (Aradmegye) 1800 lei, (második gyűjtés). Jakots László gyűjtése Zernest (Brassómege) 385 lei, Olaszi plébánia további gyűjtése Nagyrádon 370 lei, Csanádosi hívek további gyűjtése 300 lei.

Eddig befolyt adományok: 517.849
Július 27-én a következő adományok érkeztek:

A rónaszéki (Máramaros megyei) község adománya:

Wieland János	100
Id. Wieland János	50
Petykó Mihály	100
Czillér Antal	20
Hornung Ottó	50
Flórián Ferenc	60
Dáncs János	100
Bácsa András	50
Hornung István	60
Turner Ignác	50
Papp Évike	100
Hornung Gyula	50
Ujhelyi Bertalan	50
Flórián Mariska és Irén	55
Pántlik Béla	100
Telegdy Pál	150
Telegdy Béla	100
Ujhelyi Géza	50
Hlapék Józsefné	50
Szent Antal nevében	50
Özv. Hornung Istvánné	30
Perselyből	85
Hackel Mária és Ella	40
Ujhelyi Izidor	20
Hajdu Ferenc	25
Sóvárszky Sándorné	25
Özv. Koszován Lajosné	20
Flórián Károly	20
Rozsolyán Pálné	20
Bogdán Mihályné	25
Munkácsi Péter	20
Özv. Starku Lajosné	20
Özv. Weiszner Ferencné	20
Fremondí Erzsébet	10
Özv. Fehér Albertné	10
Özv. Sóvárszky Károlyné	10
Fremondí Bertalan	15
Treitl András	10
Özv. Bogdán Antalné sz. Starku Juszta	10
Treitl Sándor	10
Özv. Árgyelán Jeremiásné	10
Özv. Bogdán Ferencné	5
Özv. Huber Józsefné	5

Veterányi Zoltán	5
Gotha László	5
Argyelán Sándor	5
Nyikora János	10
Avasán Vilmos	5
Király Kareszka	5
N. N.	25

Csikzsögöd (Csik megye):

Gyűjtők László Dénes segédlelkész és ifj. Bartha Gyula:

Demény Lajos	100
Benedek Jenő	25
Albert Károlyné	50
András Lázár	15
László Géza	15
László Lajos	100
Róth József	30
Nagy Lajos	150
Bálint Dénes	10
Vitos Pál	100
Bálint Imre	10
Szabó Dénes	25
Albert Ferenc	25
András Dénes	10
Szabó Ferenc	5
Kedves Lajos	100
Széki Lászlóné	10
Özv. Pál Istvánné	50
Péter Ferenc	100
Bonkos Beniam	150
Völgyi Istvánné	50
Kulcsár Balázs	20
Özv. Rueszuly Dénesné	20
Kuna Ilonka	50
Salló Imre	100
Nagy Sándor	100
Porkoláb Lajos	20
N. N.	40
Branduşeanu Iacob	20
Dr. Comes medic pr. Jud.	100
Salló Albert	100
Vorzsák Károly	20
Bocskor Mózesné	20
Özv. György Lázárné	30
Gál János nyug. v. tisztviselő	100
Gál Ilonka	100
Ifj. Gál János	80
Demés Ferencné	100
Balázs József	50
Özv. Jakab Károlyné	50
Péter Pál	10
Albert Elek	30
Tőke Bálint	100
Tőke Bálintné	50
Vaszi Albert	50
Özv. Vaszi Albertné	50
Salló Istvánné	50
Truca Antal	40
Köllő András	40
Csibi Ferenc	40
Imre József	50
Salló Endre	100
Pál Kálmán	20
Özv. Szikidi Lászlóné	10

Gyűjtők: Ifj. Demény Lajos és Kozán Erzsébet:

Bartha Gyula	100
Orbán Jenő	20
László Domokos	100
Ruszuly Imre	20
Bakó József	10
Tőke Imre	20
Özv. Tamás Ignácné	25
Tőke Imre kőműves	50
Hoka Mihály	10
Salló Gábor Károlyé	10
Kuna Tamás	10
Tőke László	20
Péter Elek	10
Idős Péter István	15
Blénassy József	25
Pál Lajos	15
Szabó István	10
Salló Lukács	15
Féter Lajos	20
Özv. Rácz Jánosné	10
Vaszi Ferenc alszegi	15
Gál Lukács	25
Péter József	10
Péter Imre	50
Jakab András	10
Koncsag Mihály	5
Gál Béla	10
Salló András	5
Ruszuly Károly	50
Koncsag Bálint	20
Ifj. Vorzsák Béla	10
Vaszi Imre	25
Salló János alszegi	20
Jakab József	20
János Lajos	9
Vorzsák Domokos	10
Keresztes Károly	20
Keresztes István	3
Özv. Péter Antalné	20
Özv. Rueszuly Jánosné	20
Gál József	50

Román Lina	20
Gál Ferenc	10
Salló Dénes	10
Kozán Domokos	20
Özv. Serbán Dénesné	15
Sille Gyula	10
Salló József Jánosé	10
Kacsoa József	20
Özv. Salló Jánosné	10
Salló László Károlyé	30
Keresztes Bálint	20
Keresztes Sándor	20
Salló István Károlyé	10
Antal Brigita	30
Özv. László Imréné	100
Dóczy Domokos	9
Özv. Jakab Andrásné	4
Sachelarie Constantin	50
Salló Mózes	20
Román Balázs	20
Szabó Balázs	50
Szabó Ignác	50

Gyűjtők: Koscsisák István és Vorzsák Lajos:

Tőke Dénes	50
Özv. Ferenc Mózesné	100
Nagy Imre	500
Bálint Mihály	100
Tőke Tamás	50
Sugár Dénes	5
Salló József	20
Vorzsák István	10
Bába András	20
Ifj. és id. Román András	100
Román Vendel	20
Szabó András	20
Nagy Antal	20
Román János	20
Tőke Elek	15
Péter András	20
Keresztes Imre	20
Ifj. Tőke István	50
Tőke Antal	20
Özv. Tőke Balásné	10
Idős Vorzsák Béla	30
Vorzsák János	50
Péter Bertalonné	30
Ferenc Ágoston	10
Józsa Imre	50
Vorzsák Imre	20
Vajos Bálint	20
Salló Ferenc	15
Ifj. Vaszi Ferenc	5
Vaszi András	10
Mihálykó József	20
Józsa István	15
Mihálykó János	20
Péter Gyula felszegi	50
Salló Alajos	100
Nagy Béla	30
Raboló Béla	20
Özv. Fogolyán Lukácsné	100
Szabó János	20
Csészter Bálint	10
Péter Domokos	10
Serbán Károly	10
László István	10
Tulit István	20
Gál Terézia	10
Bardócz Anna	100
Silló Gábor	20

Összesen: 526.199

A pénzádományokon kívül a következő szeretet-adományokat továbbították közvetlenül a Józseffalvi tűzkárosultak részére Csikzsögödről:

Péter Sándor: 500 db tégla.
Nagy G. József: 2 db asztal, 2 db szék.
Nagy G. Józsefné: 2 db szék.
Özv. Kuna Albertné: 1 db lepedő.
Szabó Albertné: 1 db törülköző kendő.
Koka Gáborné: 1 db törülköző kendő.
Salló Gáborné feleség: 1 db törülköző kendő.
Salló Józsefné feleség: 1 db törülköző kendő.
Román Jánosné: 1 db törülköző kendő.
Cziffra Györgyné: 1 drb törülköző kendő.
Sólyom Andrásné: 1 db törülköző kendő.
Gál Lajosné: 2 db törülköző kendő.
Salló Istvánné feleség: 1 db törülköző kendő.
Özv. Tőke Balásné: ruhanemű.
Albert Mária: fehérenemű, imakönyv, párna, lábos.
Id. Tőke Istvánné: 1 imakönyv.
Koncsag Márton: félvéka roza.
Máthé Vites: fél véka roza.
Péter Ferenc feleség: 1 véka roza.
Gál Elek: fél véka árpa.
Koka Gyuláné: 1 törülköző kendő.
Salló Gáborné alszeg: 2 törülköző kendő.
Blénassy Józsefné: 1 imakönyv.
Id. Salló Lászlóné: 1 dr törülköző kendő.
Ifj. Salló Mártonné: 1 db törülköző kendő.
Albert Gáborné: 1 db edénytörülkő.
Szabó Irmuská: 2 méter házivászon.
Szabó Károlyné: 1 pohártörülkő, 1 törülköző.
Pál Istvánné, Vár-utca: 1 törülköző kendő.
Ifj. Salló Mózesné: 1 db szalvéta.
Özv. Bocskor Mózesné: 2 db törülköző kendő.
Gál Ilonka: 2 törülköző kendő.
Özv. Gábor Jánosné: 1 télikabát, 1 törülköző, 1 zsák.
Csüdör Ferencné: 2 párnahaj.
Bálint Imréné: 1 db zsák.

HIREK

Berkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETESI ARAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450
negyedévre 225, egy hóra 75 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjáráskutató intézet jelentése szerint várható időjárás: Felhőátvonulások, több felé futó esők, a szél lassan gyengül, a hőfok alig változik.

Váradra érkezik Pop Traian miniszter és Toni államtitkár. Nagyvárad. Saját tud. Csütörtökön Nagyváradra érkezik Pop Traian kincstári miniszter és Toni államtitkár. A magas vendégeket az állomáson Georgescu ezredes-prefektus és Chirila Augustin polgármester, valamint a hatóságok képviselői fogadják. Pop Traian miniszter valószínűleg a görögkeleti püspökség, Toni államtitkár pedig a görög katolikus püspökség vendége lesz.

AUGUSZTUS 15-IG VÁLTJÁK BE A RÉGI 250 LEIESEKET. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium hivatalosan közli, hogy a régi 250 leiesek utolsó beváltási határidejét 1939 augusztus 15-ig hosszabbították meg. Azok, akiknek tulajdonukban még van ebből az ércpénzből, postán is beküldhetik az állami pénzverdebe. A pénzverde a postaköltség levonásával megküldi az ellenértéket. A hamis érmeiket elkobozzák. A pénzverde címe: Moneta Nationala, Bucuresti.

Dr Garán Jánosné halála. Mint részvétellel értesülünk dr Garán Jánosné szül. Csernecky Jolán, az Ermelléki Bank vezérigazgatójának felesége, rövid szenvedés után 42 éves korában elhunyt. A lebilincselő egyéniségű, fiatal neszony nándorfelől általános szeretetnek örvendett és halála, melyet szívgyöngöség idézett elő, osztatlan, mély részvételt keltett. Dr Garán Jánosné nemcsak a társasági életben vitt vezető szerepet, de tevékeny tagja volt a helybeli szegénységgyógyító karitás mozgalomnak is. Férjén kívül leánya Garán Éva, kislánya Garaán János, valamint testvérei Csernecky József jószágkormányzó és Frölick Pálné született Csernecky Melanie valamint széleskiterjedésű és előkelő rokonság gyászolja. Temetése csütörtökön délután volt nagy részvétellel a székekkel megtelítettben. Az elhunyt lelki üdvéért pénteken reggel Hágen Ferenc csopors mutatta be az engesztelő szentmiseáldozatot.

HAVI JÁRULÉK FIZETÉSÉRE KÖTELEZTEK NAGYVÁRAD VAROSÁT EGY SZERENCSETLENSÉG MIATT. Nagyvárad. Saját tud. Különös ügyben hozott ítéletet a törvényszék szüneti tanácsa. Az ügy előzményei még 1929-re nyúlnak vissza, amikor a színházat díszítő egyik szobor lába lezuhant és Szilágyi Imre bérkocsis fejére esett. Szilágyi a külső sérüléseiből rövid idő alatt felépült, azonban a szerencsétlenség következtében súlyos ideghajt kapott, munkaképtelenné vált, majd 1930. decemberben súlyos idegbaja miatti elkeseredésében fölakasztotta magát és meghalt. A bérkocsis özvegye férje haláláért közvetve a színház tulajdonosát, a várost tette felelőssé a szerencsétlenségért. A város egy ideig fizetett is Szilágyinának havi 200 lei kártérítést, de három évvel ezelőtt a kártérítés fizetését megszüntette. Bírósg élé került az ügy és több tárgyalás után a törvényszék most kimondta, hogy a város 500 lei havi járadékot köteles kiutalni a szerencsétlenül járt bérkocsis özvegyének. A járadékot természetesen visszamenőleg is ki kell fizetni a városnak, a 12 ezer leire rugó perköltséggel együtt. — A város az ítélet ellen felbezéást jelentett be.

KÉT CSALÁDOT SZÁLLÍTOTTAK BE SZATMÁRRÓL A PASTEUR-INTÉZETBE. Saját tudósítónktól. Részletesen beszámoltunk arról a megdöbbentő tragédiáról, amelynek Szatmáron Aranyossi József munkás lett az áldozata. Aranyossi, akit veszettkutya harapott meg, nem utazott el Kolozsvárra, hogy a szükséges injekciókat megkaphassa. Nehány nappal ezelőtt megveszett és borzalmas kínok között meghalt. Most a hatóságok intézkedésére a szerencsétlen munkás feleségét és kislányát, valamint Abrudan Vasile postai kézbesítőt és ennek négy gyermekét — akikkel Aranyossi gyakran érintkezett. — szállították a Pasteur-intézetbe.

MEGHALT WÉBER JÁCINT IV. KÁROLY GYERMEKEINEK NEVELŐJE. Budapestről jelentik: Wéber Jácint, a pannonhalmi Szt. Benedek-rend tagja, udvari lelkész, királyi nevelő, 63 éves korában Budapesten meghalt. 1926-ban választották meg a száműzetésben élő királyi család gyermekeinek nevelőjévé és először Lequeitőben, majd Steenockerzeelben tartózkodott a királyi gyermekek nevelőjeként, egészen az év tavaszáig. Súlyos betegségének gyógyítására utazott Budapestre és ott érte utól a halál.

Zürichi zárlat. Párizs 11.74, London 29.75, Newyork 443.18, Brüsszel 75.35, Milánó 23.32 fél, Amsterdám 236.80, Berlin 177.80, Szófia 540, Prága 15.15, Varsó 83.50, Belgrád 10, Bucuresti 325

KÉT HÉTRE ELZÁRJÁK A SZTAROVESZKY UTCAI HIDAT A FORGALOMTÓL. Nagyvárad. Saját tud. Közlekedési szempontból igen nagy jelentőségű ügy érkezett el végre döntő stádiumhoz. A Sztaroveszky-utcai híd javítását határozta el a város. A mérnöki hivatal vezetőjétől nyert felvilágosítás szerint, a javítási munkálatokhoz legkésőbb a jövő héten hozzá kezdenek. Két hétig elzárják a hidat és erre az időre a teherforgalmat a Kishídon keresztül bonyolítják le.

Mária Királyné Színház

Szombaton 6 és 9 órákor

Mezei pacsirta

operett

Vasárnap 6 és 9 órákor

Mágnás Miska

Főszereplők:

T. Pogány Janka

Köszegi Margit, Manyi és Dusu, Gróza Böske, Borovszky Oszkár, Stoll Béla, Hegyesi Ferenc, Végh Jóska, Solthy Miklós, Vermes Dezső.

Jegyek elővételben máttól kezdve a színház jobboldali pénztárnál. — Állandóan ventilátor működik!

Helyárak: 42, 32, 22, 17 és 12.

SZÁZÉVES KORABAN MEGHALT GARBALDI EGYKORI KATONATÁRSA. Messinából jelentik: Philippo Bombati, volt garibaldista, aki Garibaldival együtt küzdött az olasz szabadságharcban, százéves korában meghalt.

* A nagyszébeni „Sancta Ursula” intézet vezetősége a nb. születésnapjára hozza a következőket: A „Sancta Ursula” tan- és nevelőintézet 7 osztályu elemi iskolát, 4 osztályu gimnáziumot és két éves továbbképző tanfolyamot (Angelinum) vezet. Utóbbi felvesz leányokat, akik a gimnázium 4. osztályát vagy a népiiskola 7. osztályát elvégezték. Az Angelinumban a különböző nyelveken kívül a kereskedelmi tárgyak, gyors- és gépirás elsajátítására is kínálkozik alkalom. Kézimunka-, rajz- és festésre, a fűzés-, zene és sport különböző ágainak gyakorlására is gondot fordít az intézet. A társalgási nyelv német, de van román és francia társalgási is. Mivel Nagyszében nagyon kellemes éghajlattal bír és gyönyörű fekvése is van, a szép környékre pedig sürü sétákat és kirándulásokat tesznek a növendékek, fokozottan vonz az intézet. Közéleti felvilágosítással szolgál a „Sancta Ursula” intézet igazgatósága. Nagyszében, Regele Carol II. 42-49

GÁZOLT NAGYVÁRADON EGY NEMETORSZÁGI GÉPKOCSI. Nagyvárad. Saját tud. Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt csütörtök délben a Károly király és a Színház-utca sarkán. Dr. Pogány Attila közsémet nagyvárad: ügyvédet egy nemetországi rendszámú luxus gépkocsi elütötte. Az ügyvédet, aki a homlokán szenvedett sérülést, a zsidó kórházban bekötözték. Az autó vezetőjét kihallgatták a rendőrségen s a gázolárról jegyzőkönyvet vettek föl.

ADÓHIVATAL — A VADLOTTAK PADJÁN. Nagyvárad. Saját tud. Erdekes ügyet tárgyalt a nagybányai büntető járásbírósg. A nagybányai adóhivatal ellen kötelességmulasztás címén feljelentést adott be a hatóságokhoz a szerbalföldi iskolaszék elnöksége. A feljelentés szerint az iskolaszék az előadásokról távol maradt tanulók szüleiére bírságot vetett ki, amelyeket az adóhivatalnak kellett volna behajtani. Ennek a kötelezettségének a járásbírósg többszöri felszólításra sem tett eleget, sőt a késedelmi ékát meg se magyarázta. A járásbírósg a kötelességmulasztás tényének fennfogsát az ügyben megállapította és az adóhivatalt 1200 lei pénzbüntetésre ítélte. Az adóhivatal büntetés minden bizonnyal a mulasztó tisztviselőkre hárítja át.

CSÜTÖRTÖK REGGEL MEGKEZDŐDÖTT SZATMÁRON A KÖTELEZŐ KÖZMUNKASZOLGÁLAT. Szatmár. Saját tud. Csütörtök reggelre harminc szatmári polgárt hívott be a város vezetősége kötelező közmunkaszolgálatra. A névszerint behívott polgároknak reggel 6 órakor kellett jelentkezni a városháza udvarán. Egy napi élelmet és földmunkára alkalmas szerszámot kellett magukkal hozniok. A közmunkaszolgálat öt napig tart. A fuvarosok csak két napot dolgoznak.

Akik a mozgásban lévő vonatra akartak felugorni. Temesvár. Saját tud. Schönwald Péter hét éves nándorhegyi fiu nagybátyjánál, Brandt Ferenc kereskedőnél nyaralt Temesváron. Most a kereskedő unokaöccsét hazá akarta kísérni Nándorhegyre. Lugosra érve, mindketten leszálltak a vonatról, hogy a pályaudvaron vizet igyanak. A vonat időközben elindult. Brandt és a fiu a mezőgő vonat után szaladtak s az utolsó vagon lépcsőjére igyekeztek felkapaszkodni. Mindketten a sinek közé zuhantak. A kereskedő mindkét kezén, a fiu a fején és a lábán szenvedett sérüléseket. A mentők a lugosi kórházba szállították őket.

* Többnyelvű album az Eucharisztikus Kongressusról. A XXXIV. budapesti Eucharisztikus világtkongresszus második albuma is megjelent német, angol, francia és olasz nyelvű szöveggel és több száz remek illusztrációval. Az album beszerezhető 450 leiert a Missió könyvkereskedésben (Temesvár, I. Str. Lovovics 4.)

STATÁRIÁLIS BÍRÓSÁG ELÉ KERÜL EGY GYLKOS ASSZONY. Budapestről jelentik: A Hársfa utca 27. számú ház egyik második emeleti lakásában szerdán este véres családi tragédia játszódott le, szótátság közben forgópisztollyal agyonlötöte férjét, Nagy Ferenc 25 éves nőiszabó segédet Gömöri Margit, 19 éves háztartásbeli alkalmazott. A házastársak között napirenden voltak a civódások és a mostani tragédia is hosszas veszekedés előzte meg. Az asszony először öngyilkosságnak akarta beállítani férje halálát, de később a nyomzó közegeknek bevallotta, hogy ő lötöte le. A gyilkos asszonyt letartóztatták. Ugye statáriális bíróság elé kerül.

Háromhónapi fogházra ítélték a szatmári római katolikus székesegyház betörőjét. Saját tud. Néhány héttel ezelőtt a szatmári római katolikus székesegyház lourdesi kápolnájában betörőt fogtak. A kápolna rács-ajtaja előtt egy térfi imádkozott. Eszrevette, hogy az oltár tetéjén, a Mária-szobor mögött valami mozog. Ertesítette az egyházfiat, aki rendőrt hívott. Az oltár tetéjéről egy fiatal suhancot szedtek le. A fiu elbeszélte, hogy Pomian Ioannak hívják és még este belopozott a templomba. Éjszaka feltörte a Szent Antal-perselyt, ahonnan 1050 leit vitt ki. Reggelfelé azonban elaludt s csak a templom kinyitása után ébredt fel. Menekülésre már nem volt ideje s ezért a Mária-szobor mellett bujt el. A rendőrségen még bevallotta azt is, hogy a görög katolikus templom perselyét is kifosztotta. A büntető járásbírósg most tárgyalja az elvetemült fiu bűnpörét és Pomian háromhónapi fogházra, büntetésére kitéltése után pedig javítóintézetbe nevelésre ítélte.

AUGUSZTUS 1-ÉN ISMÉT MEGINDUL A VASUTI FORGALOM SZATMÁR ÉS SZILGET KÖZÜTT? Máramarossziget. Saját tud. Ismeretes, hogy a tavaszi politikai események következtében Szatmár és Máramarossziget között megszűnt a vasuti forgalom és azóta úgy személy, mint a teherszállítást gépkocsikon bonyolítják le ezen a szakaszon. Máramarosszigeti illetékes körökben most erősen tartja magát az a hír, hogy a megszakadt vasuti forgalmat augusztus 1-én újból helyreállítják. A hír érthető érdeklődést keltett.

ÜTKÖZÖK KÖZÉ KERÜLT EGY MUNKÁS. Szatmár. Saját tud. Halálosvégn szerencsétlenség történt a Bikszádi Fairar bikszádi telepén. Kardos László 47 éves, Terep községi munkás a fával megtakott iparkocsikat akarta összekapcsolni. Vigyázatlansága következtében a kocsi utközöi közé került, amelyek borzalmasan összetörték. Beszállították a szatmári kórházba, ahol néhány órai kioldás után meghalt. A hatóságok vizsgálatot indítottak annak a megállapítására, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

Szolgáltatásos gyógyszerárak Nagyváradon:

Pénteken a következő nagyváradai gyógyszerárak tartanak szolgálatot:
Mátyás király, Str. Vláhuja No. 46. Telefon 21-34. (Ajtay).
Irgalmasok, Bulevardul Regele Ferdinand 27. Telefon 14-84.
Minerva, Piața Uniril.
Sabina, Piața Mihai Viteșzul. Telefon 15-28.
Salvator, Str. Alexandri. (Német). Telefon 16-07.

Megkezdtek Nagyváradon a júliusi nyugdíjak fizetését

Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradai pénzügyigazgatósághoz szerdán délután megérkezett a pénzügyminiszteriumból, a júliusi nyugdíjakhoz szükséges kiutalás. A pénzügyigazgatóság csütörtökön reggel megkezdte a júliusi nyugdíjak kifizetését a szokásos sorrendben.

Orosz emigráns tábor-nokok egymás elleni harca Franciorszámban

Párizsból jelentik: A sajnai törvényszék ön contumaciam életfogytiglani fegyházra ítélte Scoblin orosz emigráns tábornokot, akit azzal vádolnak, hogy 1937-ben eltüntette Miller tábornokot, az orosz frontarcos szövetség elnökét.

Szabó György gyémántmiséje

Brassóból jelentik: Szabó György e. apát, főesperes, nyugalmazott plébános az alkoholizmus elleni küzdelem nagy vezére most ünnepelte pappá szentelésének hatvanadik évfordulóját. A gyémántmisés főesperes tisztelői erre az alkalomra fényes ünnepséget rendeztek. Az ünnepség már szombat este kezdődött. Szabó György a plébánia épületében, ahol 29 évig munkálkodott — fogadta dr. Gyárfás Elemér szenátor, Jaross Béla pápai prelátnak, dr. Csipak Lajos kanonok és Biró Ferenc felsőbíró főesperes jókívánságait, majd dr. Csiki János üdvözölte meleg bensőséggel a római katolikus Népszövetség nevében a jubilánst. Vasárnap a gyémántmisére zsúfolásig megtelt a plébánia templom. A szentmise megkezdése előtt Jaross Béla, aki egyébként a manuactori tisztséget töltötte be — felolvasta Márton Áron erdélyi püspök és az Egyházmegyei igazgatótanács üdvözlését. Az ünnepi szentbeszédet dr. Csipak Lajos mondta. A nagy segédlettel végzett szentmise után a gyémántmisés Szabó György áldását adta az egybegyűltekre. A templomból a jubiláns és az ünnepelő közönség a Fogarassy leánynevelő intézet tornatermébe vonult át, ahol Szabó György a különböző küldöttségek üdvözlését fogadta. A káplánok nevében Csergő Benedek, az egyházközség nevében László Ignác főesperes beszélt. Jaross Béla marosvásárhelyi főesperes, pápai prelátnak nagy beszédben vázolta Szabó György egyéniségének nagyértékét és fáradhatatlan munkásságát. Az ünnepséget közelebbről nem szolgálták föl és elmaradtak a pohárköszöntők is.

Vasárnap kezdődik a nürburgringi verseny-pályán a nagy nyári gépkocsiverseny, melyre lázas előkészületek folynak. Ez a kép egy új versenykocsi szereléséről készült.

SPORT

Nem változik meg az idén a Nemzeti Bajnokság rendszere

Bucurestiből jelentik: Az egyik bucaresti sportlapban Marinescu Gabriel tábornok, az FRFA elnöke nyilatkozott a bajnoki rendszerrel és beosztással kapcsolatban. Mint ismeretes, a közelmúltban az 1940—41. évi bajnoki beosztással kapcsolatban megjelent egy tervezet, amely nagy megütközést keltett úgy az A) ligás, mint az alsóbb csoportokhoz tartozó egyesületek körében és ezzel kapcsolatban a bucaresti sportlap munkatársa kérdést intézett az FRFA elnökéhez, aki a következőket mondotta: — Ebben az évben a nemzeti bajnoki rendszer beosztásában nem lesz változás, a jövőre

nézve pedig egyelőre nem történt döntés. Az 1939—40. évi nemzeti bajnokság tehát a jelenleg érvényben lévő formula szerint kerül lebonyolításra, ami pedig a napvilágot látott terveket illeti, azok nem egyebek terveknél és ezekre vonatkozólag semmiféle határozatot eddig nem hoztunk, sőt még állást sem foglaltunk ezekkel a tervezetekkel szemben. Az 1940—41. évi bajnoki beosztással kapcsolatban idejében fogjuk tájékoztatni az érdekelteket, de már most megnyugtathatunk mindenkit, hogy semmiféle olyan határozatot nem hozunk, mely a labdarugósport érdekeit károsítaná.

100 ezer leivel járul hozzá a propagandaügyi miniszter a „Románia körüli“ kerékpárverseny rendezéséhez

A „Tour de France“ résztvevői a versenyen
Bucurestiből jelentik: A „Románia körüli“ országos kerékpárversenyt ebben az évben az elmúlt évekhez viszonyítva sokkal szélesebb keretek között rendezik meg. A kerékpár szövetség gyors ütemben folytatja a verseny előkészítését. A *Tim-pul* híradása szerint a verseny rendezési alapjához a propagandaügyi minisztérium 100 ezer leivel járul hozzá. A versenyre egyébként a követségek útján már meghívták a francia, lengyel és olasz kerékpárosokat és meghívást küldenek a török, jugoszláv, német és magyar kerékpárosok szövetségének is. Mint hírlík Franciaországból a legjobbnévű versenyzők, — közöttük Gallien is résztvesz a „Románia körüli“ versenyen. A franciák, akik a versenyre érkeznek valamennyien résztvettek a „Tour de France“-on.

A vasárnapi Gloria CFR—Mures második mérkőzését Marosvásárhelyen Xifando bíró fogja vezetni.

JUHÁSZ VÉGLEGESEN A VÉNUSHOZ SZERZŐDÖTT. Nagyvárad. Saját tud. Juhász, a NAC kitűnő játékosa most már véglegesen a Vénushoz szerződött. Juhász a Venusban is középfedezetet fog játszani.

Irországgal nem tudott megegyezni a román szövetség a terbevetett válogatott mérkőzés időpontjának kérdésében, — ezért a szövetség a Románia—Irország mérkőzést lemondta.

HÁROM ROMÁN EREDETŰ SZABADLISTÁS JUGOSZLÁVIAI JÁTEKOST SZERZŐDÖTTET A RIPENSIA. Temesvárról jelentik: Lapjelentések szerint a Ripensia és a CAMT megbízottja Jugoszlávia utazott, hogy a temesvári csapatok számára válogasson a szabadlistára került szlovén és horvát játékosok közül. A temesvári megbízott — mint jelentik — három jövenű fiatal játékost talált, akik amellet, hogy jó játékosok román eredetűek és ezt irataikkal is igazolni tudják. — Mondanunk sem kell, hogy ha a híradás megfelel a valóságnak, akkor a temesváriak jó fogást csináltak ebben az arányszámos világban.

Bucuresti, Kolozsvár, Temesvár és Arad legjobb uszói indulnak az MSE országos versenyén. Marosvásárhelyről jelentik: A szombaton és vasárnap soraikerülő országos uszóverseny — mint az érdeklődésből és jelentkezők nagy számából látezik — az utóbbi évek legnagyobb uszóversenye lesz. A versenyen az MSE országos hírv uszói kivül Bucuresti válogatott uszói, valamint Kolozsvár, Temesvár és Arad legjobbjai vesznek részt és minden remény meg van arra, hogy a versenyen több országos csúcsteljesítményt dőntenek meg, illetve állítanak fel. A bucaresti uszók pénteken reggel indulnak Marosvásárhelyre.

Tanasescu sikere Angliában. Tanasescu, a kiváló román teniszjátékos — mint ismeretes — Kelet-Anglia bajnokságain is részt vesz, melyen kiválóan szerepel. A férfi egyes elődöntőjében Motramot 6:2, 6:1-re győzte le és a döntőbe került, melyben ellenfele Deloford lesz. A Cheltenhamban rendezett versenyen vezetett Hamburger és M. Badin vereséget szenvedtek a férfi egyes elődöntőjében.

Dreher-Haggenmacher serlegmérkőzés. A Nagyváradai Sport Egylet ez évben is megrendezi a Dreher serleg mérkőzéseket. Az 1929-ben alapított serleget a múlt év augusztusában a kolozsvári KAC végleg megnyerte, a Dreher-Haggenmacher gyár kiváló áldozatkészsége folytán azonban, az NSE új serleghez jutott. Az érte folytatandó küzdelmeket augusztus 5. és 6-ikára írták ki. Az NSE vezetősége mindent megtett, hogy a serlegmérkőzéseken minél több csapat résztvehessen.

Bizonytalanná vált Románia szereplése a klagenfurtt atlétikai versenyen. Bucurestiből jelentik: Az Atlétikai Szövetség — mint ismeretes — úgy határozott, hogy Románia is részt vesz a klagenfurtt nemzetközi atlétikai viadalon. A szövetség vasárnap válogatóversenyeket tartott Kolozsváron, Brassóban és Bucurestiben, mely után összeállította a kiküldendő válogatott csapatot és kijelentette, hogy az utazás szerdán délután lesz Temesvárról. Az előkészületek tehát megtörténtek ugyan, csupán a közös utlevélről feledezett meg a szövetség, úgy, hogy kedden délelben még nem volt kiállítva az utlevél és így ismét az utolsó pillanatban kérdéssé vált a csapat elutazása.

Szeged FC—lengyel válogatott. Varsóból jelentik: A lengyelországi körúton levő Szeged FC ma, csütörtökön a lengyel válogatottal mér: össze erejét.

Négyszázezer leit kér a Beogradski három mérkőzésért. Bucurestiből jelentik: A bucaresti élcscapatok megkeresést intéztek a KK-ban kitűnően szereplő belgrádi csapatokhoz és a belgrádakat hajlandónak is mutatkoznak Bucurestiben vendégcserepelni, azonban három mérkőzésért 400 ezer leinek megfelelő térítést kérnek. Tekintettel arra, hogy ezek az igények túlzottak (az Ujpest és Ferencváros igényei sokkal mérsékeltőbbek), a rendezők felhívták a Beogradskit, hogy mérsékelje igényeit, mert különben nem tudják fogadni. Ha a Beogradski nem szállítja le igényeit, úgy augusztus 19., 20., 22-én belföldi csapatok bevonásával rendeznek körmérkőzést Bucurestiben.

TURISZTIKA

Vulturii-Sasok turista egyesülete folyó évi július hó 30-án reggel fél 7 óraj indulással kirándulást rendez Belényes—Finiszen át a festői fekvésű Béla-vár romjaihoz. Szép vidék. Könnyű tura. Strandolás. Este Belényesen találkozás a 15 napos tanulmányi kirándulásról visszatérő kirándulókkal. Részvételi díj: 90—100 lei. Jelentkezés mindennap délután 6—8 óra között az egyesület helyiségében, Nagyváradon, Dr. Aurél Lazar utca 14. szám, továbbá Mocsáry Sándor irógép-üzletében, Boulevardul Regele Ferdinand és Gyenge István ékeszerésznél Alexandri-utca 12. szám.

A déva-telepi új „Szent Antal“ templom javára, a templomépítő-bizottság megbízásából Szabó Dömjén dévai ferences atya egy imakönyvet adott ki. — Az imakönyv

„ÉGI LÁNG“

cimmet jelent meg. 629 oldal. Ár: 150 lei. Mivel ezen imakönyv tisztá jövedelme az említett templom javát szolgálja, Istennek dicsőségét hirdeti és páduaj Szent Antal tiszteletének állít emléket az, ki minél hamarabb beszerzi. — Kapható lapunk kiadóhivatalánál is.

Az új céhtörvény-tervezet ismertetése

X. közlemény

Milyen kollégiumok alakulnak a törvény értelmében. — Átmeneti intézkedések

Art. 117. A munkaügyi miniszterium a nemzetgazdasági, a földművelésügyi, a nemzetnevelésügyi és a közlekedésügyi miniszteriumokkal együttműködésben, jelen törvény kihirdetésétől számított egy hónapon belül elkészíti az egész ország területére vonatkozólag az szakcsoportok listáját, amely tartalmazza azt az öt szakmai csoportot, amely a 2. szakaszban van körülírva.

Art. 118. Az összes céhek és szövetségek, amelyek elismerték jogi személyiségét az 1938. évi október 12-iki magántisztviselő, munkás és kézműves céhtörvény értelmében, valamint azok az egyesületek, testületek, kollégiumok és szövetségek, melyek fel vannak sorolva a jelen törvény müggelékében tovább működhetnek, azon törvények alapján, amelyeknek értelmében megalakultak, ha azok nem ellentmondanak a jelen törvény rendelkezéseivel.

Art. 119. Az összes többi szövetségek csoportosulásai, szakmai szindikátusok és federációk, melyek jelen törvény kihirdetésekor az 1921. évi május 26. szakmai szindikátusokról szóló törvény értelmében működtek, amelyek 1924. február hó 6-án és 1927. április 29-én módosították a jogi személyiségekről szóló törvény módosítása révén, vagy amelyek különleges törvények értelmében működnek, jelen törvény rendelkezésének és e célból kötelesek kérésre intézni a munkaügyi miniszterhez, hogy meghosszabbítsák jogi személyiségük elismerését. Kötelesek jelen törvény kihirdetésétől számított két hónapon belül a munkaügyi miniszteriummal közölni a céhek és szövetségek regiszterébe való beírásuk érdekében a következő adatokat:

a) alapszabályokat, amelyek összhangba vannak hozva jelen törvény rendelkezéseivel;

b) az alapszabálymódosító közgyűlés jegyzőkönyvét;

c) az igazgató-bizottság és a felügyelő-bizottság tagjainak néveorát. A céhek és szövetségek regiszterébe való beírás csak az 5. szakaszban említett bizottság végzése alapján eszközölhető.

Fenti körülmények teljesítése alól mentesek azok a céhek és szövetségek, amelyeket az 1938. évi október 12. törvény alapján ismertek el és amelyek megtették a 47. szakaszban foglalt bejelentéseket.

Art. 120. Az összes kérések és folyamatos ügyiratok, amelyekre a céhek vagy a szövetségek szüksége van miniszteriumokkal, vagy hatóságokkal szemben a jogi személyiség elnyerésére, valamint minden vagyoni természetű okmány mentes a bélyeg- és iktatási illeték alól.

Art. 121. A munkakamarák szövetségének összes ingó és ingatlan vagyona a munkaügyi miniszterium tulajdonába megy át, amely átveszi a szövetség összes kötelezettségeit, melyek törvény vagy szerződések folytán állottak elő.

Art. 122. Minden olyan konfliktus, amely a szak-kamarák között vagy a szak-kamarák és a szak-kamarák szövetsége között előfordul, mint első és utolsó fórum, a munkaügyi miniszter döntése alá tartozik.

Art. 123. Mindaddig, míg megalakulnak a szak-kamarák adminisztrációs tanácsai a jelen törvény rendelkezésének értelmében a munkaügyi miniszter minden szak-kamarához és szövetséghez időközi bizottságot nevez ki. A kamaráknál az időközi bizottság 15. a szövetségeknél

pedig 5 tagból áll, akiket a 99. szakasz szabályai szerint neveznek ki.

Art. 124. A jelen törvény helyettesíti az 1938. október 12-iki munkás, magántisztviselő és kézműves céhek elismeréséről és működéséről szóló törvényt, valamint a szakmai szindikátusokról szóló 1921. május 26-iki törvényt az 1924. február 6-iki és az 1937. április 29-iki módosításokkal együtt és így ezen törvények rendelkezései, valamint minden más törvény rendelkezése szabályrendelet vagy miniszteri határozat, amely ellentétes a jelen törvénnyel, hatálytalanítottatik.

Art. 125. Egy közadminisztrációs szabályrendelet fogja megadni a részletes felvilágosításokat jelen törvény általános rendelkezéseire vonatkozólag.

Armand Calinescu, miniszterelnök.

Mihail Ralea, munkaügyi miniszter.

I. Bujoi, nemzetgazdasági miniszter.

N. Cornateanu, földművelésügyi miniszter.

Kimutatás a 118. szakasz rendelkezéseiben említett egyesületekről, testületekről, kollégiumokról és szövetségekről

1. Tantiók egyesülete;
 2. Középsiskolai tanárok egyesülete;
 3. Egyetemi tanárok egyesülete;
 4. A klérus egyesülete;
 5. Mérnöki kollégium;
 6. Építész testülete;
 7. Orvosi kollégium;
 8. Állatorvosi kollégium;
 9. Gyógyszerész-kollégium;
 10. Ügyvédszövetség;
 11. Könyvszakértők testülete.
- Szakmai kategóriák, amelyekre alkalmazzák a törvényt:

I. Munkakategória

a) Ipari munkások

1. Fém és elektromos munkások;
2. Bányászok;
3. Petróleum munkások;
4. Építők;
5. Fások;
6. Textil és ruházatiipari munkások;
7. Bőr és cipőipari munkások;
8. Vegyipari;
9. Élelmiszeripari;
10. Dohány- és gyufagyári munkások;
11. Nyomdaipari munkások;
12. Könyvkötők és dobozkészítők;
13. Fényképezési munkások;
14. A higiéniai vállalatok munkásai;
15. A vendégipari;
16. Kikötő és szállítási munkások;
17. Tengerészek;
18. Hivatásos autövetetők;
19. Nemesfémekkel dolgozó munkások és látványosok;
20. Cukrász és hasonló foglalkozású munkások

b) Magántisztviselők

1. Technikaiak;
2. Magántisztviselők;
3. Kereskedelmi utazók;

c) Kézművesek

1. Fém és elektromos ipariak;
2. Építőipariak;
3. Faipariak;
4. Textil és ruházati ipariak;
5. Bőr és cipőipari;
6. Nyomdaipari;
7. Fényképezés;
8. Borbély és fodrász;
9. Elelmezési vállalatok;
10. Automobilvezetők;
11. Nemesfémekkel dolgozó és latszerész kézművesek;
12. Cukrász és hasonló foglalkozású kézművesek.

II. Ipari kategória

1. Fémipar;
2. Petróleumipar;
3. Extraktív ipar;
4. Textil és ruházati ipar;
5. Erdőkitermelés és faipar;
6. Bőr és cipőipar;
7. Élelmiszeripar;
8. Építőipar;
9. Elektromosipar;
10. Papiripar;
11. Nyomdaipar;
12. Szállítás.

III. Kereskedelmi kategória

1. Bankkereskedelem;
2. Biztosítás;
3. Termény, főzelék és takarmány kereskedelem;
4. Élelmiszer;
5. Ital;
6. Fűszer és osemege;
7. Könyv és papirkereskedés;
8. Drogéria;
9. Üveg és háztartási cikkek kereskedelme;
10. Ezüstáru, ékezerész és műtárgy kereskedelem;
11. Elektromos anyagok kereskedelme;
12. Automobil, motorbicikli, bicikli és alkátrész kereskedelem;
13. Vaskereskedelem;
14. Építőanyag kereskedelem;
15. Fűrészáru és faáru kereskedelem;
16. Rövidáru kereskedelem;
17. Cipő és bőrkereskedelem.

IV. Földművelési kategóriák

1. Mezőgazdaság;
2. Kertgazdaság;
3. Gyümölcs-gazdaság;
4. Szőlőtermelés;
5. Szárnyas és állattenyésztés;
6. Erdőgazdaság;
7. Méhészet;
8. Selyemhernyótenyésztés;
9. Halászat.

V. Az intellektuális foglalkozások kategóriája

1. Nevelők és tanítók;
2. Középsiskolai tanárok;
3. Egyetemi tanárok;
4. Klérus;
5. Mérnökök;
6. Építézők;
7. Orvosok;
8. Állatorvosok;
9. Gyógyszerészek;
10. Ügyvédek;
11. Újságírók, írók és képzőművészek;
12. Könyvszakértők.

SZÍNHÁZ

Magyar színház Erdélyben

Egy napra megnyílnak a színház kapui Nagyváradon

Szombaton délután és este fellebbennek a váradi színház színpadának függönyei. Mindenki örömmel fogadhatja a hírt, hogy szombaton délután 6 órakor és este 9 órakor ismét nézős színelőadásban lehet részünk. Egy kis konzorciumos társulatnak ugyanis sikerült engedélyt kapnia, hogy két szép régi operettet: *A Mezői pacsirtát* és a *Magnás Miskát* előadják. A kis együttes tagjai között olyan jövevű színészek vannak, mint T. Pogány Janka, *Kőszegi Margit*, *Kőszegi Dudus*, *Kőszegi Manyi*, *Gróza Böske*, *Stoll Béla*, *Borovszky Oszkár*, *Hegyesi Ferenc*, *Végh Jóska*, *Solthay Miklós* és *Vermes Dezső*, akik tudásuk, tehetségük legjavát fogják a két operett előadásba vinni.

Felhívjuk a közönség figyelmét a szombati színelőadásokra, melyekre olcsó áron a jegyek árusítása már megkezdődött.

*

A Hevesi-szintársulat másfél hét óta Erdőszenygyőrgyőrn vendégszerepel, ahol az új állami iskola épületében tartja előadásait. Az együttes lelkes tagjai megnyerték a közönség tetszését és a környékről is sokan látogatják az előadásokat. Színrekerült a *Bubus*, *Francia szobalány*, *Egy bolond szívet csinál*, *Csókös regiment* és néhány más újdonság. A szintársulat Nyírő József *Jézusfaragó ember* című színjátékával zárja be vendégszereplését és körútra indul a nagyobb udvarhelymegyei falvakban. A szintársulat első állomása Etéd község lesz.

A nagyváradi mozgóképszínházak műsora:

CORSO: MAGDA.
APOLLÓ: I. Arseno Lupin kalandjai. II. Pinta és Ponty: Újjé a hegyekben nagyszerű.
DORIAN: KENTUCKY DALNOKAL.

G. K. CHESTERTON AQUINÓI SZENT TAMÁS

Boldizsár Iván fordítása. Füzve 108 L.

A modern kor embere nagy érdeklődéssel fordul a szentek felé s gyengesége tudatában szívesen hódol előttük. Chesterton ez inlittetarra, hogy a szellemtörténet eszközeivel megrajzolja a középkor e szellemóriásának portréját. Valóban soha jobbkor nem jöhetett ez az életrajz, mert Aquinói Szent Tamás bölcsesétéről talán sohasem beszéltek annyit, mint ma, amikor amikor a társadalmi bajokra orvososságot keresve, minduntalan az ő filozófiájában találják meg az igazságos társadalmi rend gyökereit.

LEGUJABB

Ir terroristák újabb bombamerény- leteket követtek el Liverpoolban

„Az ir kormány nincs abban a helyzetben, hogy megszüntesse azokat az okokat, amelyek a londoni és londonkörnyéki merényleteket eredményezték“. — De Valera nyilatkozott a szenátusban és a képviselőházban

Londonból jelentik: Csütörtökre virradó éjszaka Liverpoolban három bomba robbant. Az egyik bomba Liverpool külvárosában, a Liverpool csatorna feletti hídat robbantotta fel, s egy időre a vízforgalmat is megbénította. Egy másik bomba a postabíró épületének homlokzatát rongálta meg és a belső berendezésben is károkat okozott. A harmadik bomba az egyik parkban robbant, de kárt nem okozott.

De Valera ir miniszterelnök kijelentette a szenátusban, hogy az ir kormány nem rokonszenvezik a terrorral, amely végül is anarchiához vezet. Sajnos azonban, az ir kormány nincs abban a helyzetben, hogy megszüntesse azokat az okokat, amelyek a sajnálatos londoni és londonkörnyéki merényleteket eredményezték.

Nyilatkozott De Valera a képviselőházban is, ahol a többi között a következőket mondotta:

— A bombamerényletekre nincs mentség! Mélységes meglepetéssel hallom, hogy vannak még emberek, akik képesek föltételezni, hogy ir kormánynak csak egyetlen tagja is rokonszenvezhet ezzel a terror-hadjárral. Meggyőződéseim, hogy az ir közvélemény sem helyesli ezt a módszert. Ha az ir kormány nem tudja megfékezni a terrort, teljes felfordulás és zür-zavar borítja fel a szabadállamot. A kormány el van szánva, hogy teljes erővel szembeálljon a terrorral. Ezért hoztuk meg az államvédelmi törvényt is.

Az éjszakai újabb bombamerényletek híre oly nagy felháborodást keltett az angol alsóházban,

hogy a képviselők öt perc alatt fogadták el a kormánynak azt a törvényjavaslatát, mely a merényletek megelőzésére rendkívüli felhatalmazást kér. A megszatavott javaslat legkésőbb pénteken már törvényerőre emelkedik.

A javaslat második olvasása után egyes képviselők még pótvajavaslatokat terjesztettek az alsóház elé. Az egyik pótvajavaslat arról szövelt, hogy a kormány negyedévenként egyszer jelentést tegyen a képviselőháznak a reá ruházott rendkívüli hatalom alkalmazásáról. A másik javaslat, amelyet liberális oldalról nyújtottak be, arról szövelt, hogy azokat a gyanus egyéneket, akik az ország elhagyására történő felhívásnak nem engedelmessékednek, ne 5 évi, hanem csak 2 évi börtönrre lehessen ítélni. Ezeket a pótvajavaslatokat a képviselőház elfogadta.

A törvényjavaslat harmadszori olvasására percekkel a Victoria-pályaudvar ellen elkövetett bombamerénylet után került sor. A merénylet hírére a legnagyobb sietséggel elfogadta az alsóház a törvényjavaslatot.

Az elmúlt éjszaka különben London hidjait és vasútvonalait állandóan megerősített rendőrség őrizte. A Scotland Yardnak ugyanis tudomására jutott, hogy az ir terroristák elhagyják ugyan Angliát, de előbb fel akarják robbantani a hidakat és egyéb közlekedési utakat.

Az ir terrorista hadsereg vezérkari főnöke Amerikából megérkezve be akart jutni Angliába. De ezt megakadályozták.

Az Egyesült Államok kormánya felmondta a japán-amerikai kereskedelmi és hajózási szerződést

Londonban és Amerikában a szerződés felbontása bombaként érte a közvéleményt

Washingtonból jelentik: Hull külügyminiszter csütörtökön este a japán nagykövetség jegyzékét nyújtott át, amelyben az amerikai kormány felmondja az 1911. évi amerikai-japán kereskedelmi szerződést. A felmondás hat hónap múlva, 1940. január 26-ikán lép életbe és megszünteti a Japán felé irányuló fegyver kivitelét is.

Londonból jelentik: Londoni politikai körökben nagy feltűnést keltett az a jelentés, hogy az Egyesült Államok kormánya felmondta a japán-amerikai kereskedelmi és hajózási szerződést. A hír késő éjszaka érkezett Londonba és a japok még utolsó kiadásaiiban sem közlik. A jelentés hivatalos jellegű és úgy szól, hogy a washingtoni kormány közölte a tokiói kormánnyal, hogy felmondja az 1911. évi kereskedelmi szerződést.

„A szerződés felmondására azért volt szükség, hogy az új helyzetnek megfelelően jobban lehessen biztosítani az amerikai érdekeket“

Londonból jelentik: Washingtoni jelentés szerint a kormány legújabb távolkeleti döntése bombaként érte az amerikai közvéleményt, mert a szenátus külügyi bizottsága csak a közelmúltban halasztotta el a szerződés felmondására vonatkozó javaslat tárgyalását.

Hull külügyminiszter szerdán hosszasan táncskozott a távolkeleti szakértőkkel, majd fölkereste Roosevelt elnököt és az elnök jóváhagyta a döntést. Késő éjszaka jelentette azután a külügyi hivatal, hogy Amerika megszüntette a kereskedelmi és hajózási egyezmény hatályát.

A Newyork Times szerint ez a lépés azt jelenti, hogy az Egyesült Államok nemcsak ragasz-

kodnak távolkeleti jogaikhoz, hanem megtorlással is élnek, ha Japán megsértene ezeket a jogokat. Ha a japán katonaság Kinában amerikai alattvalók bántalmazásával próbálná az Egyesült Államok tekintélyét gyengíteni, úgy Amerika a legerélyesebb eszközökhöz nyúl.

A szerződés felmondó jegyzék nem céloz a jelenlegi távolkeleti helyzetre, de a bevezetés kifejti, hogy az Egyesült Államok kormánya ez elmúlt évben gondosan megvizsgálta a kereskedelmi szerződést és arra az elhatározásra jutott, hogy a kereskedelmi szerződés felülvizsgálására szoruló rendelkezéseket tartalmaz. A felmondásra azért van szükség, hogy elő lehessen készíteni a felülvizsgálást és az új helyzet követelményeinek megfelelően jobban lehessen biztosítani az amerikai érdekeket.

Európai konfliktus esetén Japán semleges marad

A Havas különben úgy tudja, hogy az angol-japán megegyezés titkos záradékában Japán ígéretet tett arra, hogy egy esetleges európai konfliktus esetén megőrzi teljes semlegeségét. Jólétesült japán körökben cáfolják ezt a hírt és hangoztatják, hogy Hiranuma miniszterelnök kormánya a legszilárdabban áll és semmi oka sincs arra, hogy ilyen ígéreteket tegyen Angliának. Sőt a japán kormány olyan erős, hogy a közeljövőben fokozni fogja a Komintern elleni akcióját.

„Ertelmes ember nem állíthatja, hogy Danzigért általános össze- tűzésnek kell kitörnie“

Danzig népszövetségi biztosának érdekes nyilatkozata

Danzigból jelentik: Burckhardt, Danzig népszövetségi biztosa nyilatkozott a Reuter munkatársának és kijelentette, hogy nem akar a jövőre nézve kitöltetlen váltót adni.

— Ertelmes ember nem állíthatja, — mondta, — hogy Danzigért általános összetűzésnek kell kitörnie.

Egy francia újságnak arra a hírére, hogy Burckhardt közvetítő szerepet tölt be Berlin és Danzig között, a népszövetségi biztos megjegyezte, hogy a sajtó túlságosan megtiszteli őt. Szerinte az ő danzigi munkássága kifejezetten helyi jelentőségű és a világpolitikában nem játszik szerepet.

Mi képezi az angol-francia- szovjet katonai megbeszélések tárgyát

A politikai egyezmény megkötését angol-orosz kereskedelmi tárgyalások követnék

Londonból jelentik: Az angol-francia-szovjet katonai megbeszélések megkönnyítik a még fennálló politikai nehézségek áthidalását. Ezek a nehézségek most már csak a közvetett támadás meghatározása körül állanak fenn. A katonai megbeszélések — a Daily Telegraph szerint — ezekkel a kérdésekkel foglalkoznak: Milyen segítséget nyújtson Oroszország a kezességét élvező államoknak, ha azokat támadás érné? Milyen haditengerészeti segítséget küldjön Anglia Oroszországnak, ha háború törne ki a Balti Államokban?

Tárgyalni készülnek állandó katonai küldöttségek kölcsönös kicseréléséről is, Anglia, Franciaország és Szovjet-Oroszország között. Ezekben a küldöttségekben valamennyi fegyvernem képviselve lenne és tagjai volnának egyes műszaki szakértők is.

A Financial Times szerint a politikai egyezmény megkötését angol-orosz kereskedelmi tárgyalások követik. Miután Hudson külkereskedelmi államtitkár már a tavasszal Moszkvában járt, valószínű hogy az orosz kereskedelmi népbiztos meghívják Londonba.

Apróhirdetések

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Üvegezett ablakok

és ajtó eladó. Nagyváradon, Nic. Zsiga-utca 50. szám.

Keresek

1000 lejében levő, használt íróasztalt. Cimeket — árnyékléssel — a kiadóba kérek.

Hordók és kádak

előrendű minőségben, minden nagyságban raktáron. Azok hordók speciális előállítására. Fagyalt korzavatórok gyári árak mellett kaphatók. Appeltauer hordógyár, Timişoara, IV. Str. Probl 5. Telefon: 43-46.

Allást nyer

szavanként 2 lei

Jól fiző mindeneszt augusztus 1-re felvevő. Nagyvárad, Str. Vlahuta 16-a I. em.

Lakás

szavanként 3 lei

Kiadó

kapualatti utcai teljesen különbejárható, szép tisztá butorozott szoba. Nagyvárad, Aurel Vlaicu-utca 33. szám.

Különféle

szavanként 3 lei

Nyaralni

menne egy vagy két személy hegyes vidékre, esetleg diétás kosztál. Leveleket árnyékléssel a kiadóba kérek.

Korrepetitort

keresek azonnalra V. osztályos gimnázista vizgára készítéséhez. Szőlősi plébánia.

Pótvizsgára

bármely tantárgyból előkészíték. Goidu magyar sectió-sok előnyben. Cim: Fehér, Nagyvárad, Calea Victoriei 85. szám.

Készült a Szent László-nyomda Rt. kárfordító üzemében. Nagyvárad, Károly királyi utca 5. szám.

CENZURAT.